II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) 2021/1078

av den 14 april 2021

om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 genom fastställande av investeringsriktlinjer för InvestEU-fonden

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 ([1]), särskilt artikel 8.9, och

av följande skäl:

(1) Målet med InvestEU-programmet är att stödja finansierings- och investeringstransaktioner som bidrar till uppnåendet av de EU-mål som anges i artiklarna 3 och 8 i förordning (EU) 2021/523.

(2) Enligt artikel 8 i förordning (EU) 2021/523 ska InvestEU-fonden användas inom fyra politikområden som återspeglar unionens politiska prioriteringar, nämligen ”Hållbar infrastruktur”, ”Forskning, innovation och digitalisering”, ”Små och medelstora företag” samt ”Sociala investeringar och kompetens”.

(3) För att kunna få stöd från InvestEU-fonden måste finansierings- och investeringstransaktioner inom vart och ett av dessa politikområden enligt artikel 14.1 d i förordning (EU) 2021/523 vara förenliga med de investeringsriktlinjer som fastställs av kommissionen. I enlighet med artikel 24.1 b i förordning (EU) 2021/523 måste investeringskommittén därför kontrollera att de förslag till finansierings- och investeringstransaktioner som lämnas in av genomförandepartner uppfyller de krav som fastställs i dessa investeringsriktlinjer.

(4) Investeringsriktlinjerna består av en övergripande del, som gäller för alla finansierings- och investeringstransaktioner som får stöd från InvestEU-fonden, och en del om politikområden som innehåller särskilda bestämmelser för finansierings- och investeringstransaktioner inom ramen för respektive politikområde.

(5) Kommissionen har i enlighet med artikel 8.9 i förordning (EU) 2021/523 utarbetat investeringsriktlinjerna i nära dialog med Europeiska investeringsbanksgruppen och andra potentiella genomförandepartner.

(6) För att snabbt kunna tillämpa de åtgärder som föreskrivs i denna förordning bör den träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

([1]) EUT L 107, 26.3.2021, s. 30.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Härmed antas de investeringsriktlinjer som anges i bilagan för finansierings- och investeringstransaktioner som får stöd från den InvestEU-fond som inrättas genom förordning (EU) 2021/523.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 14 april 2021.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande

BILAGA

INVESTERINGSRIKTLINJER FÖR INVESTEU-FONDEN

INNEHÅLL

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE 22
2. ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER 22
2.1 Bidrag till unionens politiska mål och till ett mervärde på unionsnivå 22
2.2 Marknadsmisslyckanden, suboptimala investeringssituationer och additionalitet 23
2.3 Gemensamma krav för finansierings- och investeringstransaktioner 23
2.3.1 Genomförandepartner, finansiella intermediärer och slutmottagare 23
2.3.2 Typer av finansiella produkter och krav för att säkerställa ett gemensamt intresse med genomförandepartner och finansiella intermediärer 25
2.3.3 Uteslutna verksamheter 26
2.3.4 Överväganden om statligt stöd 26
2.4 Riskbedömning 26
2.5 Finansieringsvaluta 27
2.6 Principer för hänförande till ett politikområde 28
2.7 Geografisk och sektorsvis diversifiering 28
2.8 Medlemsstatskomponenter inom politikområden 29
2.9 Blandfinansieringsinsatser som får stöd från InvestEU-fonden 29
2.10 Strategiska investeringar 30
3. FRÄMJANDE AV HÅLLBARA INVESTERINGAR 31
3.1 Klimat- och miljöspårning och rapportering om detta 32
3.2 Hållbarhetssäkring 33
3.3 Programmet för en rättvis omställning inom ramen för InvestEU 33
4. ANVÄNDNING AV EU-GARANTIN 34
4.1 Allmänna finansiella produkter 35
4.1.1 Användning av EU-garantin för lånetransaktioner 35
4.1.2 Användning av EU-garantin för egetkapitaltransaktioner 36
4.2 Tematiska finansiella produkter 36
4.2.1 Användning av EU-garantin för lånetransaktioner 36
4.2.2 Användning av EU-garantin för egetkapitaltransaktioner 36
5. FINANSIERING SOM TILLHANDAHÅLLS AV GENOMFÖRANDEPARTNERN 36
5.1 Allmänna finansiella produkter 37
5.1.1 Lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern 37
5.1.2 Egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern 37
5.2 Tematiska finansiella produkter 38
5.2.1 Lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern 38
5.2.2 Egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern 38

6. POLITIKOMRÅDEN 39
6.1 Politikområdet ”Hållbar infrastruktur” 39
6.1.1 Insatsområden 39
6.1.2 Egenskaper hos potentiella finansiella produkter 47
6.2 Politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” 49
6.2.1 Insatsområden 49
6.2.2 Egenskaper hos potentiella finansiella produkter 52
6.3 Politikområdet ”Små och medelstora företag” 55
6.3.1 Insatsområden 55
6.3.2 Egenskaper hos potentiella finansiella produkter 56
6.4 Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” 58
6.4.1 Insatsområden 58
6.4.2 Egenskaper hos potentiella finansiella produkter 62

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

I enlighet med artikel 8.9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 ([1]) (*InvestEU-förordningen*) fastställs i dessa investeringsriktlinjer kraven för att finansiella produkter och finansierings- och investeringstransaktioner ska vara godtagbara inom ramen för InvestEU-fondens politikområden, varvid följande gäller:

a) De finansiella produkter som avses i artikel 2.9 i InvestEU-förordningen och de finansierings- och investeringstransaktioner som avses i artikel 2.10 i förordningen måste uppfylla de krav som fastställs i InvestEU-förordningen och i dessa investeringsriktlinjer.

b) Vid beslut i enlighet med artikel 24 i InvestEU-förordningen måste investeringskommittén kontrollera att dessa investeringsriktlinjer följs.

Dessa investeringsriktlinjer gäller för både de EU-komponenter och de medlemsstatskomponenter som anges i artikel 9 i InvestEU-förordningen, om inte annat anges i dessa riktlinjer. De definitioner som anges i artikel 2 i InvestEU-förordningen gäller även för dessa investeringsriktlinjer.

2. ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER

2.1 **Bidrag till unionens politiska mål och till ett mervärde på unionsnivå**

Finansierings- och investeringstransaktioner som får stöd från InvestEU-fonden ska inriktas på investeringar som ger ett mervärde på unionsnivå. Typen av mervärde på unionsnivå kan variera mellan finansierings- och investeringstransaktioner inom ramen för specifika finansiella produkter enligt vad som anges för varje politikområde i avsnitt 6 i dessa investeringsriktlinjer. Mervärdet på unionsnivå av finansierings- och investeringstransaktioner inom ramen för finansiella produkter kan också vara ett resultat av riskdiversifiering på nivån för en finansiell produkt mellan olika sektorer eller geografiska områden. Dessutom kan ett mervärde på unionsnivå skapas genom att finansierings- och investeringstransaktioner bidrar till unionens resiliens på områden av strategisk betydelse, vilket beskrivs närmare i avsnitt 2.10.

För att uppnå unionens politiska mål inom de insatsområden som stöds av InvestEU i enlighet med artikel 3 i och bilaga II till InvestEU-förordningen, i fråga om de sektorer som anges där, får finansierings- och investeringstransaktioner komplettera bidragsfinansiering och annat stöd, särskilt genom blandfinansieringsinsatser och andra kombinationer. InvestEU-fonden kan i synnerhet komplettera relevanta politiska mål för Horisont Europa ([2]), Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE) ([3]), programmet för ett digitalt Europa ([4]), programmet för den inre marknaden ([5]), Europeiska rymdprogrammet ([6]), Europeiska

([1]) EUT L 107, 26.3.2021, s. 30.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1316/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa, om ändring av förordning (EU) nr 913/2010 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 680/2007 och (EG) nr 67/2010 (EUT L 348, 20.12.2013, s. 129).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/690 av den 28 april 2021 om inrättande av ett program för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, området för växter, djur, livsmedel och foder och europeisk statistik (programmet för den inre marknaden) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 99/2013, (EU) nr 1287/2013, (EU) nr 254/2014 och (EU) nr 652/2014 (EUT L 153, 3.5.2021, s. 1).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (EUT L 170, 12.5.2021, s. 69).

regionala utvecklingsfonden (Eruf) ([7]), Sammanhållningsfonden ([8]), Europeiska socialfonden+ (ESF+) ([9]), faciliteten för återhämtning och resiliens ([10]), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) ([11]), programmet Kreativa Europa ([12]), Asyl- och migrationsfonden ([13]), Fonden för inre säkerhet ([14]), Europeiska havs-, fiskeri-och vattenbruksfonden ([15]), programmet för miljö och klimatpolitik (Life) ([16]), EU:s innovationsfond för utsläppshandelssystemet ([17]), programmet EU för hälsa ([18]), Fonden för en rättvis omställning (FRO) ([19]) och Europeiska försvarsfonden ([20]).

2.2 **Marknadsmisslyckanden, suboptimala investeringssituationer och additionalitet**

I enlighet med artikel 209.2 a och b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 (*budgetförordningen* ([21])) ska EU-garantin inriktas på marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer och uppnå additionalitet, som det anges i avsnitt A i bilaga V till InvestEU-förordningen ([22]).

2.3 **Gemensamma krav för finansierings- och investeringstransaktioner**

2.3.1 *Genomförandepartner, finansiella intermediärer och slutmottagare*

I enlighet med artikel 2.13 i InvestEU-förordningen utgörs genomförandepartner av behöriga motparter, t.ex. finansiella institut, med vilka kommissionen har ingått ett garantiavtal.

([7]) Förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets andra behandling.

([8]) Förordningen om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets andra behandling.

([9]) Förordningen om Europeiska socialfonden+ (ESF+) – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets andra behandling.

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 487).

([12]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1295/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av programmet Kreativa Europa (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1718/2006/EG, nr 1855/2006/EG och nr 1041/2009/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 221).

([13]) Förordningen om inrättande av Asyl- och migrationsfonden – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets första behandling.

([14]) Förordningen om inrättande av Fonden för inre säkerhet – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets första behandling.

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006 och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011 (EUT L 149, 20.5.2014, s. 1).

([16]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1293/2013 av den 11 december 2013 om inrättandet av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EG) nr 614/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 185).

([17]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 av den 14 mars 2018 om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar, och beslut (EU) 2015/1814 (EUT L 76, 19.3.2018, s. 3) och kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/856 av den 26 februari 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller driften av innovationsfonden (EUT L 140, 28.5.2019. s. 6).

([18]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 1).

([19]) Förordningen om Fonden för en rättvis omställning – avvaktar underskriften av akten.

([20]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 149).

([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

([22]) I enlighet med det sista stycket i avsnitt A i bilaga V till InvestEU-förordningen får refinansieringstransaktioner inte stödjas av EU-garantin, utom under särskilda exceptionella och välmotiverade omständigheter. Finansierings- och investeringstransaktioner för befintliga portföljer som omfattas av detta undantag får endast initialt inrättas inom ett pilotprojekt med en begränsad budget inom respektive politikområde och ska uppfylla alla de villkor som anges i bilaga V till InvestEU-förordningen och som anges närmare i garantiavtalet.

Genomförandepartner kan tillhandahålla finansiering direkt ([23]) till slutmottagarna eller indirekt genom privata eller offentliga finansiella intermediärer.

Genomförandepartner kan också bli rådgivningspartner för att direkt eller indirekt tillhandahålla tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnadsstöd till finansiella intermediärer och slutmottagare inom ramen för InvestEU:s rådgivningscentrum. Finansiella intermediärer får också tillhandahålla tekniskt stöd och kapacitetsuppbyggnadsstöd till slutmottagare eller själva ta emot sådant stöd.

Direkta insatser avser direkt finansiering från genomförandepartner till slutmottagare ([24]).

När det gäller indirekta insatser får genomförandepartnerna ingå avtal med finansiella intermediärer i enlighet med artikel 208.4 i budgetförordningen. När det gäller finansiering via intermediärer ska dessa finansiella intermediärer, i enlighet med artikel 208.4 i budgetförordningen, väljas ut av genomförandepartnerna i enlighet med förfaranden som är likvärdiga med dem som tillämpas av kommissionen. Sådana förfaranden måste iaktta principerna om öppna, transparenta, proportionella och icke-diskriminerande förfaranden och undvika intressekonflikter. De kan exempelvis utformas som inbjudningar att anmäla intresse. Indirekta insatser kan också bestå i att tillhandahålla finansiering genom investeringsplattformar enligt definitionen i artikel 2.18 i InvestEU-förordningen.

I enlighet med artiklarna 209.2 a och 219.3 i budgetförordningen får finansierings- och investeringstransaktioner endast stödja slutmottagare som anses ha ekonomisk bärkraft i enlighet med internationellt vedertagna standarder vid tidpunkten för unionens ekonomiska stöd.

De berättigade slutmottagarna måste vara fysiska eller juridiska personer och innefattar

a) privata enheter, t.ex. företag för särskilda ändamål eller projektföretag, stora företag, midcap-bolag, inbegripet små midcap-bolag ([25]), och små och medelstora företag,

b) offentliga enheter (med eller utan territoriell anknytning, men ej inbegripande finansierings- och investeringstransaktioner med enheter ([26]) som ger upphov till en direkt medlemsstatsrisk) och enheter som kan likställas med offentliga enheter,

c) blandade enheter, till exempel offentlig-privata partnerskap och privata företag med offentligt ändamål, eller

d) ideella organisationer.

Slutmottagarna för en finansiell produkt ska definieras i garantiavtalet.

Genomförandepartner får inte befinna sig i någon av de situationer som avses i artikel 136.1 eller artikel 136.4 a eller b i budgetförordningen. När det gäller finansiella intermediärer och slutmottagare måste tillämpningen av artikel 136 specificeras i garantiavtalen. I fråga om finansierings- och investeringstransaktioner till förmån för slutmottagare som är stora företag, offentliga enheter eller enheter som kan likställas med offentliga enheter, för vilka det är lättare att få tillgång till kapitalmarknader eller bankfinansiering eller som medför lägre risk, måste genomförandepartnern kunna påvisa ett stort politiskt mervärde.

På grundval av den information som mottagits från en genomförandepartner ska investeringskommittén i fråga om en InvestEU-stödd finansierings- eller investeringstransaktion som lämnats in av genomförandepartnern eller i fråga om en kombination av sådana transaktioner som lämnats in av mer än en genomförandepartner kontrollera

a) när det gäller direkta insatser, att den eller de berörda transaktionerna inte överstiger 50 % ([27]) av den totala projektkostnaden,

([23]) Direkt finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital tillåts inte inom EU-komponenten inom ramen för politikområdet ”Små och medelstora företag”.

([24]) En finansierings- eller investeringstransaktion i form av eller som inbegriper en garanti från genomförandepartnern till en tredjeparts-finansiär i samband med särskilda projekt som bedöms och väljs ut av genomförandepartnern betraktas som en direkt insats.

([25]) Med *midcap-bolag* avses företag som har upp till 3 000 anställda och som inte är små och medelstora företag. Med *små midcap-bolag* avses företag som definieras i artikel 2.22 i InvestEU-förordningen.

([26]) Dvs. statliga organ eller organ som garanteras fullt ut av medlemsstaten.

([27]) När det gäller projekt med stort politiskt mervärde och när det är väsentligt att genom finansieringsstrukturer (t.ex. syndikerade lån) attrahera ytterligare privata investerare kan andelen uppgå till 70 % av den totala projektkostnaden, enligt vad som anges närmare i garantiavtalet.

b) när det gäller indirekta egetkapitaltransaktioner, att den eller de berörda transaktionerna inte överstiger 50 % av fondens storlek ([28]),

c) när det gäller indirekta lånetransaktioner, att minst 20 % av exponeringen behålls av den finansiella intermediären.

Dessa krav gäller såvida inget annat anges i avsnitt 5 i dessa investeringsriktlinjer.

När det gäller indirekta insatser ska genomförandepartnern i avtal kräva att en finansiell intermediär inte inkluderar en och samma transaktion med slutmottagare eller andra intermediärer i mer än en portfölj som stöds av InvestEU.

När det gäller kravet rörande indirekta egetkapitaltransaktioner enligt led b ovan ska genomförandepartnern begära att potentiella finansiella intermediärer informerar den om avsikter att söka investeringar från en annan genomförandepartner och/eller finansiell intermediär som omfattas av EU-garantin, med förbehåll för eventuella sekretesskrav som är bindande för de potentiella finansiella intermediärerna.

Slutmottagare ska enligt avtal vara skyldiga att i tillämpliga fall bekräfta att stöd från InvestEU-fonden och från andra unionsprogram inte sammantaget överstiger den totala projektkostnaden och att finansiering som får stöd från InvestEU inte används för att förfinansiera ett bidrag från ett unionsprogram eller att ett bidrag från ett unionsprogram inte kommer att användas för att återbetala InvestEU-stöd.

Genomförandepartner ska säkerställa att InvestEU-stödet synliggörs i enlighet med artikel 32 i InvestEU-förordningen på det sätt som närmare anges i garantiavtalen och med beaktande av typen av finansiella produkter och slutmottagare.

2.3.2 *Typer av finansiella produkter och krav för att säkerställa ett gemensamt intresse med genomförandepartner och finansiella intermediärer*

2.3.2.1 Prioritering av politiska mål

För en prioritering av de politiska målen för respektive finansiell produkt ska nyckelprestationsindikatorer fastställas som visar om de politiska prioriteringarna har uppnåtts. Dessutom ska en eller flera av följande metoder användas:

a) Målbelopp för finansieringen av vissa politiska prioriteringar.

b) Specifika kriterier för att nå ut till relevanta slutmottagare.

c) Annan risktäckning genom EU-garantin för särskilda politiska prioriteringar.

d) Koncentrationsgränser per sektor/geografiskt område.

e) En på vederbörligt sätt styrkt prestationsbaserad mekanism som visar att särskilda politiska prioriteringar har realiserats.

f) Fastställande av delmål och mål kopplade till tilldelningen av ytterligare trancher av EU-garantin till nya eller befintliga finansiella produkter som används av en genomförandepartner.

g) Andra lämpliga metoder.

Prioritering och tillämpliga metoder ska anges i garantiavtalet.

Dessutom ska en nära dialog upprättas mellan kommissionen och varje genomförandepartner för att säkerställa styrning och se över de insatser som planeras inom ramen för InvestEU-fonden.

För att säkerställa flexibilitet och anpassningsförmåga för det fall att marknads- och policybehov inom de enskilda politikområdena förändras får kommissionen och de relevanta styrningsorganen för InvestEU prioritera de stödberättigande områden som anges i bilaga II till InvestEU-förordningen på grundval av de metoder som beskrivs i detta avsnitt. Kommissionen kan i synnerhet göra följande:

a) Regelbundet och tillsammans med genomförandepartnerna se över de sistnämndas projektkatalog. Projektkatalogen innehåller aggregerad information (eller detaljerad information, med förbehåll för eventuella sekretessåtaganden mellan genomförandepartnern och slutmottagaren och om så överenskommits i garantiavtalet) om det planerade finansieringsbeloppet på delsektornivå inom de relevanta insatsområdena och om insatsernas geografiska täckning. Mer detaljerad information kommer att behöva tillhandahållas för de tematiska produkter som anges i avsnitt 2.3.2.2 och för finansierings- och investeringstransaktioner som omfattas av blandfinansiering enligt avsnitt 2.9.

([28]) Om en medlemsstatskomponent används får undantag göras från gränsen på 50 % av fondens storlek. I avsnitt 5.1.2 anges ytterligare regler för investeringar i aktiefonder.

b) Ge vägledning om tolkningen av kriterierna för stödberättigande och de metoder för prioritering som avses i dessa riktlinjer.

c) Se över de relevanta finansiella produkternas resultat och omfattning i syfte att optimera uppnåendet av de politiska prioriteringar som avses i dessa riktlinjer.

Inom den ram som anges i detta avsnitt 2.3.2.1 kan vägledande mål som är inriktade på specifika politiska målområden fastställas för allmänna finansiella produkter.

2.3.2.2 Finansiella produkter

Finansiella produkter kan utformas som allmänna finansiella produkter, tematiska finansiella produkter och gemensamma allmänna eller tematiska finansiella produkter.

Allmänna finansiella produkter ska stödja ett eller flera insatsområden som ingår i respektive politikområde i enlighet med avsnitt 6 i dessa investeringsriktlinjer.

I vederbörligen motiverade fall, beroende på riskprofilen för de finansierings- och investeringstransaktioner som är inriktade på specifika politiska mål, kan **tematiska finansiella produkter** skapas inom ramen för politikområden.

En tematisk finansiell produkt ska inriktas på ett klart definierat insatsområde med ett större mervärde på unionsnivå i de fall marknadsmisslyckandet eller den suboptimala investeringssituationen inte kan åtgärdas genom allmänna finansiella produkter, beroende på att marknadsmisslyckandet eller den suboptimala investeringssituationen i hög grad avviker från villkoren för dessa tillgängliga allmänna finansiella produkter. Detta kan i synnerhet bero på att finansierings- och investeringstransaktionerna har en högriskprofil som kräver ökad täckning under EU-garantin genom asymmetrisk, begränsad eller ingen riskdelning alls med genomförandepartnern. Genomförandepartnerns finansiella bidrag ska under alla omständigheter uppfylla kraven i artikel 13.4 och 13.5 i InvestEU-förordningen på portföljbasis.

En tematisk finansiell produkt ska baseras på en bedömning av ett marknadsmisslyckande eller en suboptimal investeringssituation som står i proportion till den föreslagna tematiska finansiella produktens egenskaper och tar hänsyn till om produkten redan varit föremål för bedömningar och studier.

Förutom projektkatalogen ska genomförandepartnern lämna särskild information om stödberättigande till kommissionen i fråga om varje finansierings- eller investeringstransaktion inom ramen för en tematisk produkt, enligt vad som anges i garantiavtalet.

En **gemensam allmän eller tematisk finansiell produkt** kan utvecklas för att på ett effektivare sätt uppnå politiska mål som omfattas av mer än ett politikområde. Sådana produkter ska kombinera medel från två eller flera politikområden.

2.3.3 *Uteslutna verksamheter*

InvestEU-fonden ska inte stödja sådan verksamhet som avses i avsnitt B i bilaga V till InvestEU-förordningen.

2.3.4 *Överväganden om statligt stöd*

De medel från medlemsstaterna som involveras i finansierings- och investeringstransaktioner som stöds genom InvestEU-fonden inom ramen för EU-komponenter och medlemsstatskomponenter kan i vissa fall betraktas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). De är dock undantagna från anmälningsskyldigheten för statliga stödåtgärder enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget om de uppfyller de krav som anges i den allmänna gruppundantagsförordningen ([29]), särskilt det avsnitt som rör InvestEU ([30]), eller i en annan gruppundantagsförordning ([31]). Allt statligt stöd som inte uppfyller kraven i någon av gruppundantagsförordningarna måste anmälas till kommissionen i enlighet med artikel 108 i EUF-fördraget.

2.4 **Riskbedömning**

Genomförandepartnern ska göra en standardriskbedömning för alla direkta lånetransaktioner som omfattar en uppskattning av sannolikheten för fallissemang och den förväntade återvinningsgraden samt klassificera dem enligt sitt interna klassificerings- eller graderingssystem och rapportera resultatet till kommissionen.

([29]) Förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1).

([30]) Ännu inte antaget.

([31]) När det gäller statligt stöd anges i artikel 1.4 c i den allmänna gruppundantagsförordningen att den förordningen inte är tillämplig på företag i svårigheter.

För att spegla den totala risken med insatsen ska uppskattningen inte ta hänsyn till EU-garantin och genomförandepartnerns finansiella bidrag. Den ska dock ta hänsyn till att vissa insatser inom ramen för tematiska produkter till följd av genomförandepartnerns regler och praxis kanske faller utanför ramen för dennas sedvanliga riskmått. I sådana fall ska genomförandepartnern i samarbete med kommissionen utarbeta en lämplig riskbedömning för att säkerställa en adekvat riskrapportering.

Information om den förväntade riskprofilen för lånetransaktioner ska också lämnas till investeringskommittén som en del av ansökan om stöd från InvestEU-fonden. Med *lånetransaktion* avses en transaktion med riskegenskaperna hos utlåning, vilket kan inbegripa instrument som har en rättslig form av utlåning. Utlåning innefattar lån, finansiell leasing, hypotekslån, remburser, garantier, standby-kreditfaciliteter och värdepapper som emitterats på kapitalmarknaderna, såsom obligationer, och utlåningen kan vara senior, mezzanin, efterställd, säkrad eller osäkrad.

När det gäller egetkapitaltransaktioner får EU-garantin användas för att stödja en genomförandepartners investeringar i enskilda enheter eller projekt (investeringar i eget kapital) eller investeringar i fonder (inklusive fondandelsfonder, saminvesteringsföretag eller andra typer av intermediärer) eller andra typer av finansieringsföretag som uppvisar portföljrisker av aktietyp (aktieportfölj).

Med *egetkapitaltransaktion* avses en transaktion med riskegenskaperna hos eget kapital. Detta kan inbegripa investeringar i instrument som i rättslig mening utgör eget kapital, som stamaktier eller preferensaktier, och kapital likställt med eget kapital eller hybridinstrument, som helt efterställda vinstandelslån, mezzaninfinansiering, riskkapitallån, konvertibler, warranter eller andra former av aktieoptioner som exponerar innehavaren för en egetkapitalrisk. När det gäller direkta egetkapitaltransaktioner ska genomförandepartnern göra sin standardbedömning och rapportera resultatet till kommissionen. I fråga om transaktioner som inte täcks av de ordinarie måtten rörande eget kapital ska genomförandepartnern i samarbete med kommissionen utarbeta en lämplig bedömningsmetod för att säkerställa en adekvat rapportering.

Genomförandepartnern ska använda sin standardriskbedömning för att avgöra om en transaktion ska klassificeras som en egetkapitaltransaktion eller lånetransaktion, oberoende av dess rättsliga form och nomenklatur, och rapportera resultatet till kommissionen.

När det gäller transaktioner som finansieras via intermediärer får genomförandepartnern utgå från de finansiella intermediärernas standardförfaranden för bedömning av slutmottagarnas risk eller värderingar av transaktioner, beroende på vad som är tillämpligt. Garantiavtalet ska föreskriva att resultatet av genomförandepartnerns analys, på grundval av de uppgifter som mottagits från finansiella intermediärer på portföljnivå, ska rapporteras till kommissionen så att den kan bedöma hur sådana transaktioner inverkar på den risk som bärs av EU-garantin och om avsättningarna är tillräckliga.

Finansierings- och investeringstransaktioner ska kartläggas enligt ett gemensamt bedömningssystem som fastställs i enlighet med artikel 11.1 b ii i InvestEU-förordningen. Relevant information om riskbedömningen av en finansierings- eller investeringstransaktion ska för rapporteringsändamål göras tillgänglig för investeringskommittén i enlighet med artikel 24.4 i InvestEU-förordningen och för kommissionen. De närmare kraven för detta ska fastställas i garantiavtalen med beaktande av EU:s intressen som garantigivare och säkerställa lämpligt sekretesskydd för privata och/eller kommersiellt känsliga uppgifter.

2.5 **Finansieringsvaluta**

EU-garantin till genomförandepartner ska ställas i euro.

Finansiering till slutmottagare inom ramen för finansierings- och investeringstransaktioner får tillhandahållas i vilken valuta som helst som har status som lagligt betalningsmedel i en medlemsstat. Sådan finansiering kan också bidra till utvecklingen av lokala kapitalmarknader.

Finansiering kan också tillhandahållas i andra konvertibla valutor. Genomförandepartner och finansiella intermediärer ska dock sträva efter att undvika att slutmottagarna exponeras för valutarisker. I regel får finansiering endast tillhandahållas slutmottagare i andra valutor än det lagliga betalningsmedlet i den stat där slutmottagaren är etablerad om det finns starka ekonomiska skäl för detta. I sådana fall bör finansieringen företrädesvis beviljas i euro.

2.6 **Principer för hänförande till ett politikområde**

Finansiella produkter ska inrättas inom ramen för ett relevant politikområde i enlighet med följande principer:

a) Finansiella produkter till stöd till finansierings- och investeringstransaktioner vars främsta syfte är att uppnå positiva sociala effekter eller kompetensutveckling ska hänföras till politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”.

b) Finansiella produkter till stöd till portföljer som uteslutande består av små och medelstora företag och små midcap-bolag som förmedlas via intermediärer i form av lån eller eget kapital ska hänföras till politikområdet ”Små och medelstora företag”, med undantag för de produkter som täcks av led a. I fråga om direkta insatser ska finansiella produkter till stöd till portföljer som uteslutande består av små och medelstora företag och små midcap-bolag som ett allmänt insatsområde enligt artikel 8.1 c i InvestEU-förordningen hänföras till politikområdet ”Små och medelstora företag”, medan finansiella produkter som är inriktade på andra särskilda insatsområden ska hänföras till det politikområde som omfattar dessa områden.

c) Finansiella produkter för stöd till verksamheter avseende forskning, innovation eller digitalisering ska hänföras till politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”, med undantag för de produkter som avses i leden a och b.

d) Finansiella produkter till stöd för infrastrukturinsatser, relaterade mobila tillgångar, spridning av innovativ teknik där risken främst ligger på efterfrågesidan och sektorsspecifik marknadsutveckling ska hänföras till politikområdet ”Hållbar infrastruktur”, med förbehåll för följande villkor:

i) Finansiella produkter med anknytning till social infrastruktur ([32]) ska hänföras till politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”.

ii) Finansiella produkter med anknytning till infrastruktur där den största risken ligger i teknikutveckling och innovationsverksamhet ska hänföras till politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”. Finansiella produkter som rör projekt som eftersträvar relevanta politiska mål för hållbar infrastruktur kan dock också genomföras och utvecklas av små och medelstora företag och små midcap-bolag inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur”, förutsatt att portföljerna inte täcks av led b.

Kapitalstöd till små och medelstora företag i enlighet med artikel 3.1 g i InvestEU-förordningen kan tillhandahållas genom finansiella produkter som omfattas av vilket politikområde som helst.

Gemensamma finansiella produkter hänförs till två eller flera politikområden i enlighet med en relevant mekanism för garantitilldelning som anges i garantiavtalen. En sådan mekanism för garantitilldelning kan utgå från en i förväg fastställd proportionell fördelning av varje finansierings- eller investeringstransaktion mellan de relevanta politikområdena eller någon annan metod.

Varje enskild finansierings- eller investeringstransaktion som föreslås av genomförandepartnern ska hänföras till den finansiella produkt inom vars ram den utförs. En finansierings- eller investeringstransaktion som uppfyller kriterierna för mer än en finansiell produkt ska hänföras till den finansiella produkt som täcker transaktionens huvudsyfte, i enlighet med artikel 8.4 i InvestEU-förordningen.

Genomförandepartnern ska i sin ansökan om en specifik finansierings- eller investeringstransaktion föreslå den relevanta finansiella produkten inom det politikområde till vilket transaktionen ska hänföras.

2.7 **Geografisk och sektorsvis diversifiering**

Volymen av finansierings- och investeringstransaktioner som täcks av EU-garantin i vilken grupp som helst av tre medlemsstater bör sammanlagt inte motsvara mer än 45 % av det totala finansieringsbelopp som stöds av InvestEU-fonden räknat på samtliga genomförandepartner vid utgången av investeringsperioden. Detta innefattar inte finansierings- och investeringstransaktioner eller relevanta delar av dem som täcks av medlemsstatskomponenter.

([32]) Social infrastruktur inom ramen för politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” avser infrastruktur som stöder tillhandahållandet av sociala tjänster och utvalda tjänster av allmänt intresse (utbildning och hälso- och sjukvård) enligt definitionen i kommissionens meddelanden om tjänster av allmänt intresse och sociala tjänster av allmänt intresse (COM(2007) 725 final och COM(2006) 177 final). Mer specifikt stöder social infrastruktur på området sociala tjänster tillhandahållandet av stödtjänster som hjälper människor, genom individanpassat stöd, att övervinna deras ogynnsamma sociala situation, säkerställa deras inkludering i samhället och förbättra deras anställbarhet. Denna typ av infrastruktur tillhandahålls vanligtvis på lokal nivå och innefattar ett integrerat och lokalt baserat tillhandahållande.

Alla ansträngningar ska göras för att vid utgången av investeringsperioden se till att ett brett spektrum av områden som är stödberättigande enligt bilaga II till InvestEU-förordningen har omfattats. Detta avser särskilt framväxande eller underutvecklade marknader, och hänsyn ska tas till de finansiella produkter som tillhandahålls av genomförandepartnern. Vilket som helst av de stödberättigande områden för finansierings- och investeringstransaktioner som anges i bilaga II till InvestEU-förordningen får täckas av en finansiell produkt.

Investeringsplattformar kan inrättas för att främja geografisk diversifiering och kombinera genomförandepartnernas verksamhet och sakkunskap med nationella utvecklingsbanker eller -institutioner med begränsad erfarenhet av hur finansieringsinstrument används.

Inom medlemsstatskomponenterna ska det geografiska tillämpningsområdet och särskilda öronmärkningar anges i respektive överenskommelse om medverkan.

2.8 **Medlemsstatskomponenter inom politikområden**

Medlemsstatskomponenter får inrättas för att täcka ett eller flera tillämpliga politikområden. De ska utgöra öronmärkta anslag från bidragande medlemsstater som säkerställer uppnåendet av de politiska målen för fonder under delad förvaltning eller faciliteten för återhämtning och resiliens eller de syften som fastställs i överenskommelserna om medverkan, beroende på bidragets ursprung. Medlemsstatskomponenterna får bland annat tillhandahålla kapitalstöd till små och medelstora företag i enlighet med artikel 3.1 g i InvestEU-förordningen.

Finansierings- och investeringstransaktioner inom medlemsstatskomponenterna ska genomföras i enlighet med reglerna för InvestEU-fonden och överensstämma med dessa investeringsriktlinjer och en överenskommelse om medverkan enligt artikel 10 i InvestEU-förordningen, inbegripet uppnåendet av målen i de bidragande programmen.

När det gäller de finansiella produkter som anges i avsnitt 2.3.2.2 kan varje medlemsstatskomponent ([33]) ge stöd i följande scenarier:

a) En befintlig finansiell produkt som utformats för EU-komponenten kan också genomföras inom medlemsstatskomponenten. Bidraget ska öronmärkas för den eller de initierande medlemsstaterna eller regionerna.

b) Skräddarsydda finansiella produkter kan utvecklas för att tillgodose särskilda behov och specifika slutmottagare i den initierande medlemsstaten eller regionen. En sådan finansiell produkt kan vara en ny typ av finansiell produkt eller skilja sig avsevärt från en befintlig finansiell produkt som utvecklats för EU-komponenten.

c) En finansiell produkt kan kombinera stöd från EU- och medlemsstatskomponenter på ett kompletterande sätt.

Två eller flera medlemsstater får ingå en gemensam överenskommelse om medverkan med kommissionen i enlighet med artikel 10.2 i InvestEU-förordningen.

2.9 **Blandfinansieringsinsatser som får stöd från InvestEU-fonden**

De blandfinansieringsinsatser ([34]) som definieras i artikel 2.5 och som avses i artikel 6.2 i InvestEU-förordningen innefattar stöd från InvestEU-fonden. Ett förslag till en finansierings- eller investeringstransaktion som ingår i en sådan blandfinansieringsinsats ska lämnas in av genomförandepartnern för godkännande av investeringskommittén.

Blandfinansieringsinsatser ska genomföras enligt InvestEU-reglerna. Det blandade inslag som ett sektorsvist program ([35]) tillhandahåller kan utformas som ett bidrag eller ett finansieringsinstrument och ska överensstämma med det sektorsvisa programmets regler för stödberättigande. Ett blandat inslag i form av ett finansieringsinstrument kan kombineras och dela risken med InvestEU-garantin, enligt närmare specifikation i garantiavtalet. Det relevanta arbetsprogrammet ([36]) ska utgöra

([33]) Medlemsstatskomponenten kan finansieras med någon av följande fonder under delad förvaltning: Eruf, Sammanhållningsfonden, ESF +, Ejflu, EHFF eller genom ett kontantbidrag från en medlemsstat, inbegripet de som stöds av faciliteten för återhämtning och resiliens.

([34]) En blandfinansieringsinsats enligt definitionen i artikel 2.5 i InvestEU-förordningen ska inte behandlas som en finansierings- eller investeringstransaktion som utgör en del av en sådan blandfinansieringsinsats.

([35]) I dessa investeringsriktlinjer avses med *sektorsvisa program* unionsprogram enligt definitionen i artikel 2.5 i InvestEU-förordningen. Vid tillämpning av detta avsnitt 2.9 är endast sektorsvisa program för vilka en motsvarande bemyndigandeklausul ingår i den rättsliga grunden relevanta.

([36]) Vid blandfinansiering med EU:s innovationsfond för utsläppshandelssystemet, det relevanta beslut som antagits i enlighet med delegerade akter antagna på grundval av artikel 10a.8 i direktiv 2003/87/EG, i dess ändrade lydelse enligt direktiv (EU) 2018/410 (EUT L 76, 19.3.2018, s. 3).

finansieringsbeslutet om det blandade inslaget från det sektorsvisa programmet och ange dess utformning och mål, det budgetbelopp från det sektorsvisa programmet som ska anslås till blandfinansieringsinsatser och en förteckning över enheter som deltar i blandfinansieringsinsatsen. Ett beslut om ett blandat inslag från ett sektorsvist program inverkar inte på investeringskommitténs beslut om EU-garantin enligt InvestEU-förordningen.

Vid utformningen och genomförandet av en blandfinansieringsinsats ska särskild uppmärksamhet ägnas åt det kombinerade unionsstödets effektivitet och proportionalitet. I garantiavtalet ska anges inom vilka finansiella produkter som blandfinansieringsinsatser kan föreslås och vilka särskilda bestämmelser som gäller för blandfinansieringsinsatser. Dessa kan inbegripa vägledande eller obligatoriska tak för respektive tranch av unionsstödet. Dessutom kan aggregerad information (eller, om så överenskommits i garantiavtalet, detaljerad information) om blandfinansieringsinsatser revideras under diskussionerna om projektkatalogen med kommissionen. Resultattavlan ska ange huruvida en blandfinansieringsinsats gynnas av en bidragskomponent eller ett finansieringsinstrument från andra unionsprogram.

Förutom projektkatalogen ska genomförandepartnern lämna särskild information om stödberättigande till kommissionen i fråga om varje finansierings- eller investeringstransaktion som gynnas av blandfinansiering inom ramen för en finansiell produkt, enligt vad som anges i garantiavtalet. För homogena indirekta finansierings- eller investeringstransaktioner får särskilda kriterier för stödberättigande i fråga om transaktioner med slutmottagare fastställas i garantiavtalet, vilka kan ersätta behovet av sådan särskild information.

2.10 **Strategiska investeringar**

Finansierings- eller investeringstransaktioner inom ramen för InvestEU får bidra till verksamhet av strategisk betydelse för unionen i enlighet med artikel 8.3 i InvestEU-förordningen. Sådana verksamheter ska betraktas som strategiska investeringar om de uppfyller följande villkor:

i) De avser projekt och slutmottagare som är förknippade med risker för unionens och dess medlemsstaters säkerhet eller allmänna ordning, särskilt när det gäller följande typer av investeringar i försvars- och rymdsektorer och cybersäkerhet:

— På försvarsområdet, investeringar i sådan försvarsteknik och sådana försvarsprodukter som identifieras i det årliga arbetsprogrammet för Europeiska försvarsfonden.

— På rymdområdet, investeringar i följande produkter:

— Atomklockor (t.ex. för Galileos positionsbestämningssystem).

— Strategiska bärraketer (dvs. bärraketer för rymdsystem som kontrolleras av unionen).

— Rymdprodukter enligt definitionerna i en förteckning som årligen beslutas av kommissionen och meddelas styrelsen.

— På cybersäkerhetsområdet, investeringar som enbart fokuserar på att utveckla och införa verktyg och lösningar för cybersäkerhet, även när detta ingår i införandet eller uppgraderingen av digitala nät och infrastruktur för digitala data.

Verksamheter kan också betraktas som strategiska investeringar om de

ii) bidrar till unionens resiliens på områden av strategisk betydelse för unionen, enligt vad som anges i avsnitten 6.1.1.8, 6.2.1.1 och 6.4.1.1, genom att upprätthålla och stärka strategiska värdekedjor och verksamhet av strategisk betydelse för unionen, inbegripet viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, på områdena kritisk infrastruktur, omvälvande teknik, banbrytande innovationer och insatsvaror för företag och konsumenter.

När det gäller direkta insatser ska genomförandepartnern se till att de strategiska investeringarna respekterar de begränsningar som anges nedan. När det gäller indirekta insatser ska genomförandepartnern genom ett avtal kräva att den finansiella intermediären säkerställer att samma begränsningar iakttas.

Begränsningar gäller för slutmottagare som omfattas av led i ovan, utom vid direkta insatser under 10 000 000 euro och transaktioner inom ramen för indirekta insatser under 10 000 000 euro.

Vid tillämpningen av de begränsningar som anges i detta avsnitt gäller följande definitioner:

a) *kontroll*: förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera andra rättsliga enheter.

b) *verkställande ledning*: ett organ inom en rättslig enhet som har utsetts i enlighet med nationell rätt och i tillämpliga fall rapporterar till den verkställande direktören eller varje annan person med motsvarande beslutsbefogenhet och som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och kontrollerar och övervakar chefernas beslutsfattande.

c) *enhet i ett tredjeland*: en rättslig enhet som är etablerad i ett tredjeland eller, om den är etablerad inom unionen, har sin verkställande ledning i ett tredjeland. Den rättsliga enheten anses vara etablerad där enheten har sitt säte.

En slutmottagare som omfattas av led i ovan får inte kontrolleras av ett tredjeland eller enheter i ett tredjeland och ska ha sin verkställande ledning i unionen.

Om en slutmottagare som omfattas av led i ovan deltar i en strategisk investering på området 5G-konnektivitet ska åtgärderna och riskhanteringsplanerna enligt verktygslådan för 5G-cybersäkerhet ([37]) även gälla för dennas leverantörer. Med sådana leverantörer avses i synnerhet säljare av telekomutrustning, tillverkare och andra tredjepartsleverantörer, såsom leverantörer av molninfrastruktur, leverantörer av funktionstjänster, systemintegrerare, säkerhets- och underhållsentreprenörer och tillverkare av överföringsutrustning.

Om en slutmottagare som omfattas av led i ovan deltar i en strategisk investering på försvarsområdet ska denna begränsning även gälla för dennas leverantörer och underleverantörer.

De begränsningar som anges i de tre föregående styckena angående avsaknad av kontroll av ett tredjeland eller av en enhet i ett tredjeland gäller inte för en specifik finansierings- och investeringstransaktion om en slutmottagare som omfattas av led i ovan kan visa att man är en rättslig enhet för vilken den medlemsstat där enheten är etablerad har godkänt en garanti i linje med principerna för godtagbara enheter enligt de berörda bestämmelserna i förordningen om Europeiska försvarsfonden ([38]) eller att kommissionen har beviljat ett undantag i linje med principerna för godtagbara enheter enligt de berörda bestämmelserna i rymdförordningen ([39]). Genomförandepartnern måste underrätta kommissionen om alla beviljade undantag från de begränsningar som anges i detta avsnitt 2.10.

Slutmottagare som omfattas av led i ovan får inte bevilja exklusiva licenser avseende eller överföra immateriella rättigheter till relaterad kritisk teknik och teknik som bidrar till att värna unionens och dess medlemsstaters väsentliga säkerhetsintressen och som är ett direkt resultat av dessa strategiska investeringar till tredjeländer eller enheter i ett tredjeland, såvida det inte godkänns av den medlemsstat där slutmottagaren är etablerad.

Denna begränsning ska upphöra att gälla fem år efter dagen för den slutliga utbetalningen av finansieringen.

3. FRÄMJANDE AV HÅLLBARA INVESTERINGAR

InvestEU, som är en viktig del av investeringsplanen för ett hållbart Europa/investeringsplanen för den gröna given ([40]), ska bidra till att genomföra den europeiska gröna given och mekanismen för en rättvis omställning. InvestEU ska även bidra till att stärka unionens sociala dimension.

InvestEU-förordningen innehåller särskilda rättsliga krav avseende bidrag till klimat- och miljömålen samt hållbarhet i samband med de finansierings- och investeringstransaktioner som stöds av EU-garantin. När det gäller InvestEU avser hållbarhet inverkan på de tre dimensioner som nämns i InvestEU-förordningen: klimat, miljö och det sociala området.

Vidare anges i artikel 8.5 i InvestEU-förordningen att projekt som inte är förenliga med klimatmålen, i enlighet med principerna i riktlinjerna för hållbarhetssäkring, inte ska vara stödberättigande.

([37]) Samarbetsgruppen för nät- och informationssäkerhet, *Cybersecurity of 5G networks EU Toolbox of risk mitigating measures*, 01/2020 (https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468).

([38]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 149).

([39]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (EUT L 170, 12.5.2021, s. 69).

([40]) Meddelande från kommissionen om investeringsplanen för ett hållbart Europa/investeringsplanen för den gröna given (COM(2020) 21 final).

Vid utformningen av finansiella produkter inom ramen för InvestEU ska deras bidrag till hållbarhetsmålen beaktas, vilket kan uppnås genom en expansion av marknaden för gröna obligationer och hållbarhetsobligationer, införande av innovativa och hållbara lösningar på områdena cirkulär ekonomi, bioekonomi, blå ekonomi, livsmedel och klimatförändringar, skydd av miljö och naturkapital (luft, vatten, natur, mark och biologisk mångfald), omställning av och utfasning av fossila bränslen inom energiintensiva industrier, inbegripet genom investeringar i digital teknik och cirkulära system, beaktande av sektorer som behöver stöd för anpassning till Europeiska unionens klimatmål för 2030 och 2050, hänsyn till behovet av att ta itu med relaterade negativa effekter som särskilt kan påverka sårbara personer negativt, inbegripet dem som behöver fortbildning eller omskolning, kravet på anpassning till nya arbetsformer och regioner som släpar efter när det gäller att skapa hållbara industrier och tjänster och främjande av jämställdhet mellan könen och likabehandling på andra grunder.

Genomförandepartner uppmuntras att stödja ekonomisk verksamhet som uppfyller kriterierna i förordning (EU) 2020/852 ([41]).

Särskilda rådgivningstjänster kan tillhandahållas projektansvariga, finansiella intermediärer eller genomförandepartner ([42]), särskilt för att bygga upp kapaciteten att hantera kraven på hållbarhetssäkring och en katalog med projekt som syftar till att uppnå ovannämnda mål.

3.1 **Klimat- och miljöspårning och rapportering om detta**

Som anges i skäl 10 i InvestEU-förordningen väntas minst 30 % av InvestEU-programmets totala finansieringsram anslås till finansierings- och investeringstransaktioner som bidrar till klimatmålen. När det gäller EU-komponenten fastställs dessutom i artikel 8.8 i InvestEU-förordningen ett specifikt mål på att minst 60 % av den aggregerade volymen av finansierings- och investeringstransaktioner inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur” ska gå till klimat- och miljömål. Finansierings- och investeringstransaktionerna väntas också bidra till unionens övergripande mål i fråga om biologisk mångfald.

Klimat- och miljömålen ska gälla för både EU- och medlemsstatskomponenterna i InvestEU-fonden. Uppnåendet av målen ([43]) ska dock beräknas och övervakas separat för EU- respektive medlemsstatskomponenterna.

Genomförandepartner ska beräkna i vilken mån de finansierings- och investeringstransaktioner som de lämnar in till investeringskommittén bidrar till klimat- och miljömålen i enlighet med de kommissionsriktlinjer för EU:s klimat- och miljöspårningssystem som avses i artikel 8.7 i InvestEU-förordningen. Klimat- och miljöspårning inom ramen för InvestEU-fonden ska bygga på ett enhetligt system för insamling, märkning och aggregering av relevant information från alla genomförandepartner, samtidigt som förenligheten med en bredare klimatspårningsmetod som är tillämplig på alla relevanta program som finansieras genom unionens budget säkerställs. Detta system måste på ett lämpligt sätt använda de kriterier för att avgöra om en ekonomisk verksamhet är miljömässigt hållbar som anges i förordningen om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar ([44]).

För övervakning av uppnåendet av klimatmålet på 30 % och det kumulativa klimat- och/eller miljömålet på 60 % för politikområdet ”Hållbar infrastruktur” ska genomförandepartnerna vid tidpunkten för inlämnandet av ett förslag till kommissionen tillhandahålla den information som krävs för att spåra bidraget till dessa mål, i enlighet med kommissionens riktlinjer. Samma information ska även lämnas till investeringskommittén som en del av ansökan om stöd från InvestEU-fonden.

Garantiavtalen ska ålägga genomförandepartnerna att årligen rapportera aggregerad information till kommissionen om de transaktioner som bidrar till klimat- och miljömålen och, i tillämpliga fall, separat per bidragande fond under delad förvaltning inom medlemsstatskomponenten. Denna rapportering ska i tillämpliga fall inbegripa relevanta indikatorer.

([41]) Förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13) och relevanta delegerade akter.

([42]) Rådgivningsstödet till genomförandepartner ska komplettera det tekniska stöd som tillhandahålls genom instrumentet för tekniskt stöd.

([43]) 30 % till klimatåtgärder och 60 % till klimat- och miljöåtgärder inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur”.

([44]) Förordning (EU) 2020/852 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

3.2 **Hållbarhetssäkring**

Enligt artikel 8.5 i InvestEU-förordningen ska finansierings- och investeringstransaktioner granskas av genomförandepartnern för att avgöra, i de fall stödet går till projekt över en viss storlek ([45]), om de har betydande miljö- eller klimatrelaterade eller sociala effekter. Om så är fallet ska de bli föremål för hållbarhetssäkring i enlighet med riktlinjer som tas fram av kommissionen i samarbete med potentiella genomförandepartner. Om genomförandepartnern kommer fram till att en hållbarhetssäkring inte ska genomföras ska den lämna en motivering till investeringskommittén.

Genomförandepartnern ska ansvara för hållbarhetssäkringen på grundval av information från de projektansvariga och i linje med kommissionens riktlinjer. En genomförandepartner som ansöker om stöd från InvestEU ska i tillämpliga fall tillhandahålla en sammanfattning av hållbarhetssäkringen. Med vederbörlig hänsyn till regler och praxis avseende konfidentiella och kommersiellt känsliga uppgifter, inbegripet avseende immateriella rättigheter, ska sammanfattningen av hållbarhetssäkringen offentliggöras efter det att investeringskommittén har godkänt användningen av EU-garantin för en viss transaktion.

Kommissionens riktlinjer ska utarbetas i överensstämmelse med de riktlinjer som utarbetats för andra unionsprogram och på grundval av befintlig lagstiftning ([46]), befintliga riktlinjer och verktyg och bästa praxis för att säkerställa klimatresiliens och bedöma externa miljöeffekter ([47]), och genom att på lämpligt sätt beakta kriterierna för att avgöra om en ekonomisk verksamhet är miljömässigt hållbar enligt definitionen i förordning (EU) 2020/852, inbegripet principen ”orsaka inte betydande skada”. Hållbarhetssäkringen ska också bidra till kontrollen av att investeringstransaktioner inom ramen för InvestEU bör syfta till att undanröja ojämlikheter eller åtminstone inte bidra till att upprätthålla eller öka befintliga ojämlikheter.

3.3 **Programmet för en rättvis omställning inom ramen för InvestEU**

InvestEU är en del av investeringsplanen för ett hållbart Europa/investeringsplanen för den gröna given och ska därför bidra till mekanismen för en rättvis omställning genom ett särskilt InvestEU-program för en rättvis omställning (*InvestEU JTS*), som ska genomföras med hjälp av InvestEU:s finansiella produkter. InvestEU JTS ska stödja investeringar som syftar till att hantera de sociala, ekonomiska och miljörelaterade utmaningar som är en följd av omställningen för att uppnå unionens klimatmål för 2030 och målet om klimatneutralitet senast 2050. För att få stöd från InvestEU JTS ska medlemsstaterna i sin relevanta territoriella plan för en rättvis omställning ange vilka sektorer och verksamheter som ska få stöd i enlighet med principerna för sådana territoriella planer enligt de berörda bestämmelserna i förordningen om Fonden för en rättvis omställning (*FRO-förordningen*) ([48]).

InvestEU JTS ska stödja ekonomiskt bärkraftiga investeringar som görs av privata och offentliga enheter i linje med målen för en rättvis omställning. Projekt eller slutmottagare ska vara belägna i territorier som omfattas av en godkänd territoriell plan för en rättvis omställning enligt FRO-förordningen. Dessutom kan stöd ges till projekt eller slutmottagare som inte är belägna i dessa territorier men som bidrar till att tillgodose deras utvecklingsbehov, förutsatt att finansieringen av sådana projekt är avgörande för omställningen i de territorier som täcks av en territoriell plan för en rättvis omställning. Till exempel kan infrastrukturprojekt som förbättrar konnektiviteten i regioner som får stöd för en rättvis omställning omfattas.

InvestEU JTS ska stödja investeringar som görs i linje med de mål (artikel 3 i InvestEU-förordningen) och investeringsprioriteringar (artikel 8.1 i och bilaga II till InvestEU-förordningen) som anges i InvestEU-förordningen och i dessa investeringsriktlinjer.

([45]) De särskilda tröskelvärden som ska tillämpas kommer att fastställas i de hållbarhetsriktlinjer som utfärdas av kommissionen i enlighet med artikel 8.6 i InvestEU-förordningen.

([46]) Exempelvis direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1), i dess ändrade lydelse enligt direktiv 2014/52/EU (EUT L 124, 25.4.2014, s. 1); direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7); direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1) och direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

([47]) *Climate change and major projects. Outline of the climate change related requirements and guidance for major projects in the 2014–2020 programming period:ensuring resilience to the adverse impact of climate change and reducing the emission of greenhouse gases*, Europeiska kommissionen (25.8.2016) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/major_projects_en.pdf; och *Integrating Climate Change Information and Adaptation in Project Development:Emerging Experience from Practitioners*, EU-finansinstitutens arbetsgrupp för anpassning till klimatförändringar (Eufiwacc) (maj 2016) https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/integrating_climate_change_en.pdf

([48]) Förordningen om Fonden för en rättvis omställning – ännu ej offentliggjord – avvaktar underskriften av akten.

InvestEU JTS kan genomföras genom vilken finansiell produkt som helst inom de fyra politikområdena. Till följd av särdragen hos de territorier som omfattas av rättvis omställning (ekonomiska skillnader, arbetsmarknadens struktur, absorptionsförmåga osv.) och effekterna på de ekonomiska utsikterna till följd av covid-19-pandemin kan en ökad efterfrågan på finansiering förväntas för vissa finansiella produkter och begränsad eller ingen efterfrågan alls förväntas för andra. Med tanke på dessa faktorer kan särskilda incitament erbjudas genomförandepartner och finansiella intermediärer. Dessa incitament kan i motiverade fall utformas som mer fördelaktiga riskdelningsarrangemang för investeringsportföljerna mellan EU och genomförandepartnern, en lägre ersättning för EU-garantin eller en partiell täckning av de administrativa kostnaderna för finansierings- och investeringstransaktioner som bidrar till InvestEU JTS i enlighet med artikel 13.2 i InvestEU-förordningen eller utformas på annat sätt enligt överenskommelse i ett garantiavtal i samband med en eller flera finansiella produkter. Särskilt rådgivningsstöd kan vid behov erbjudas relevanta projektansvariga eller finansiella intermediärer för att stödja utarbetandet av en katalog med bärkraftiga projekt.

Minskningen av ersättningen för EU-garantin ska fullt ut komma slutmottagarna till del.

Den utsträckning i vilken genomförandepartner bidrar till investeringsmålen för InvestEU JTS kan variera beroende på vilken typ av finansiell produkt det rör sig om.

Genomförandepartnerna ska spåra och rapportera om de finansierings- och investeringstransaktioner eller relevanta delar av dem som stöder projekt eller slutmottagare inom InvestEU JTS. När en territoriell plan för en rättvis omställning antagits ska sådana transaktioner eller relevanta delar av dem räknas som investeringar som mobiliserats inom InvestEU JTS, även om de godkändes innan planen antogs, förutsatt att genomförandepartnern verifierar att de överensstämmer med målen i den berörda territoriella planen för en rättvis omställning.

Finansiering från InvestEU JTS får inte kombineras med lånefaciliteten för den offentliga sektorn ([49]) (tredje pelaren), utom i fråga om rådgivningsstöd.

4. ANVÄNDNING AV EU-GARANTIN

EU-garantin får täcka olika risktrancher av finansierings- eller investeringstransaktioner inom ramen för olika finansiella produkter eller portföljer av finansierings- och investeringstransaktioner inom ramen för finansiella produkter. Närmare bestämmelser om användningen av EU-garantin ska anges i garantiavtalet.

EU-garantin kan vara likställd (*pari passu*) med genomförandepartnerns riskposition eller täcka en lägre prioriterad tranch, t. ex. en första-förlusttranch eller en mezzanintranch. I fråga om garantiavtal som omfattar mer än ett politikområde kan förlusterna i samband med finansiella produkter delas inom ett politikområde eller mellan flera politikområden, med beaktande av den riskdelningsstruktur som fastställs i garantiavtalet.

Genomförandepartnerns andel av första-förlusttranchen räknas som ett finansiellt bidrag från genomförandepartnern enligt definitionen i artikel 2.7 i InvestEU-förordningen. Riskdelning i andra former, såsom genomförandepartnerns andel av en mezzanintranch, får räknas med i genomförandepartnerns finansiella bidrag, på de villkor och enligt den beräkningsmetod som anges i garantiavtalen.

En finansiell produkts livslängd och villkoren för att avsluta den ska fastställas i garantiavtalet. När så är lämpligt får det inom ramen för en finansiell produkt på finansierings- eller investeringstransaktionsnivå anges en möjlighet att utträda ur investeringar eller avyttra exponeringar före utgången av de underliggande investeringarnas livslängd, om det kan säkerställas att de politiska målen uppnås och med iakttagande av unionens och genomförandepartnerns ekonomiska intressen.

Utan att det påverkar tillämpningen av principerna i detta avsnitt 4, som ska gälla i tillämpliga delar, får tjockleken på den lägre prioriterade tranchen eller mezzanintranchen också fastställas genom en överföringsmekanism, som ska specificeras i garantiavtalet. Detta innebär att en enskild överföringssats tillämpas för varje finansierings- eller investeringstransaktion vid fastställandet av hur mycket genomförandepartnern och EU-garantin ska bidra till den lägre prioriterade tranchen eller mezzanintranchen för respektive transaktion.

([49]) Förordningen om lånefaciliteten för den offentliga sektorn – ännu ej offentliggjord – avvaktar parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen.

Följande principer ska gälla för användningen av EU-garantin, om inte annat anges i dessa investeringsriktlinjer inom respektive avsnitt för ett politikområde. När det gäller medlemsstatskomponenten kan första-förlusttranchens eller mezzanintranchens tjocklek avvika från de principer som anges i detta avsnitt 4, i enlighet med den berörda överenskommelse om medverkan som undertecknats av kommissionen och medlemsstaten.

4.1 **Allmänna finansiella produkter**

4.1.1 *Användning av EU-garantin för lånetransaktioner*

I princip och om inte annat följer av avsnitten 4.1.1.1–4.1.1.3 ska genomförandepartnern täcka en andel på minst 5 % av en första-förlusttranch, när det rör sig om portföljer som stöder lånetransaktioner inom ramen för finansiella produkter och om EU-garantin täcker första-förlusttranchen.

4.1.1.1 Täckning av enskilda transaktioner

Detta avsnitt 4.1.1.1 gäller endast för direkta insatser.

EU-garantin får användas för att delvis täcka en enskild transaktion på *pari passu*-basis. I detta fall får EU-garantin för en enskild transaktion inte överstiga 50 % av den finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern. I fråga om en enskild transaktion måste genomförandepartnern täcka en andel på minst 20 % *pari passu* i syfte att säkerställa sammanjämkning av intressen.

EU-garantin kan också utformas på annat sätt, inbegripet som en efterställd position i en enskild transaktion. I detta fall får EU-garantin för en enskild transaktion inte överstiga 25 % av den totala finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern ([50]). Genomförandepartnern måste täcka en andel på minst 5 % av den efterställda positionen.

4.1.1.2 Täckning av portföljer med andra transaktioner än de som avses i avsnitt 4.1.1.3

EU-garantin får också täcka en första förlust-tranch eller mezzanintranch i den berörda portfölj av finansierings- och investeringstransaktioner som finansieras av genomförandepartnern. Om EU-garantin täcker en första förlust-tranch måste genomförandepartnern täcka en andel på minst 5 % av den tranchen.

Första förlust-tranchens tjocklek ska baseras på den förväntade riskprofilen för transaktionerna inom den garanterade portföljen. Den får uppgå till högst 30 % av den totala finansiering som genomförandepartnern tillhandahåller inom ramen för en finansiell produkt. Inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” får första förlust-tranchens tjocklek ökas så att den uppnår en lämplig andel av det totala finansieringsbeloppet.

4.1.1.3 Täckning av portföljer med begränsade och obegränsade garantier

För lånefinansiering via intermediärer, både i form av begränsade garantier och i form av obegränsade garantier och där ersättningen från finansiella intermediärer inte är tillräcklig för att i tillfredsställande grad ersätta risken för den finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern, får EU-garantin täcka en andel på upp till 100 % av den första förlust-tranch som fastställts på förväntad förlustnivå. För sådan lånefinansiering via intermediärer i form av begränsade garantier får tjockleken på den första förlust-tranch som täcks av EU-garantin fastställas till högst 100 % av den finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern.

I vederbörligen motiverade fall när det gäller obegränsade garantier som erbjuds av genomförandepartnern, får EU-garantin täcka förluster som överstiger förväntade förluster. I sådana fall ska den andel av de oväntade förlusterna som täcks av EU-garantin prissättas enligt vad som anges i garantiavtalet.

I undantagsfall med stort politiskt mervärde där genomförandepartnern erbjuder begränsade garantier får tjockleken på den första förlust-tranch som täcks av EU-garantin fastställas till en nivå som är högre än förväntade förluster. I sådana fall ska den andel av de oväntade förlusterna som täcks av EU-garantin prissättas enligt vad som anges i garantiavtalet.

([50]) Om det rör sig om en finansierings- eller investeringstransaktion i form av en garanti från genomförandepartnern till en tredjeparts-finansiär ska gränsen på 25 % tillämpas på den finansiering som tillhandahålls av tredjepartsfinansiären.

4.1.2 *Användning av EU-garantin för egetkapitaltransaktioner*

När det gäller portföljer som stöder egetkapitaltransaktioner måste genomförandepartnern i princip investera på *pari passu*-basis och på egen risk i varje finansierings- eller investeringstransaktion motsvarande en andel som säkerställer tillräcklig sammanjämkning av intressen, enligt vad som fastställs på förhand för varje finansiell produkt. Den del av finansieringen som täcks av EU-garantin ska sammanlagt motsvara upp till 70 % av den totala egetkapitalfinansiering som på *pari passu*-basis tillhandahålls av genomförandepartnern (som kan beräknas på gruppnivå) inom ramen för de olika finansiella produkterna, och finansiering på egen risk ska motsvara minst 5 % av den totala egetkapitalfinansiering som på *pari passu*-basis tillhandahålls av genomförandepartnern inom ramen för en finansierings- eller investeringstransaktion.

I vederbörligen motiverade fall får genomförandepartner och kommissionen ingå riskdelningsarrangemang på annan basis än *pari passu*. Till exempel kan EU-garantin ha en efterställd position i fråga om allmänna nyttigheter där systemrelaterade marknadsmisslyckanden råder eller i fall där externa effekter inte prissätts korrekt, såsom transaktioner som är först i sitt slag eller med syfte att skapa nya marknader.

Endast i undantagsfall, inbegripet fall där det finns en hög riskkoncentration, får EU-garantin täcka upp till 100 % av en första förlust-tranch (andelen kommer inte att överskrida 50 % av den totala finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern inom ramen för en sådan portfölj). I samtliga fall ska intäktsfördelningen mellan genomförandepartnern och kommissionen stå i proportion till deras riskexponering.

4.2 **Tematiska finansiella produkter**

4.2.1 *Användning av EU-garantin för lånetransaktioner*

EU-garantin får täcka en första förlust-tranch i den berörda portfölj av lånetransaktioner som finansieras av genomförandepartnern. Med tanke på sådana finansiella produkters egenskaper kan första förlust-tranchens tjocklek överstiga 50 % av den målfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnerna. Genomförandepartnern ska täcka en andel på minst 5 % av första förlust-tranchen, för att säkerställa sammanjämkning av intressen. I vederbörligen motiverade fall kan sammanjämkningen av intressen säkerställas på andra finansiella sätt som anges i det berörda garantiavtalet.

I vederbörligen motiverade fall kan genomförandepartnernas bidrag till den förlusttäckning som säkerställs genom första förlust-tranchen tillhandahållas progressivt, allteftersom portföljen mognar och dess risk minskar. Detta bidrag kan tillhandahållas genom intäkter från portföljer som täcks av garantin eller andra portföljer eller genom andra lämpliga och innovativa mekanismer.

4.2.2 *Användning av EU-garantin för egetkapitaltransaktioner*

EU-garantin får täcka en första förlust-tranch i den berörda portfölj av egetkapitaltransaktioner som finansieras av genomförandepartnern. Första förlust-tranchens tjocklek kan överstiga 50 % i den berörda portfölj av transaktioner som finansieras av genomförandepartnern. Genomförandepartnern ska täcka en andel på minst 5 % av första förlust-tranchen, för att säkerställa sammanjämkning av intressen. I vederbörligen motiverade fall kan sammanjämkningen av intressen säkerställas på andra finansiella sätt som anges i det berörda garantiavtalet.

I vederbörligen motiverade fall kan genomförandepartnernas bidrag till den förlusttäckning som säkerställs genom första förlust-tranchen tillhandahållas progressivt, allteftersom portföljen mognar och dess risk minskar. Detta bidrag kan tillhandahållas genom intäkter från portföljer som täcks av garantin eller andra portföljer eller genom andra lämpliga och innovativa mekanismer.

5. FINANSIERING SOM TILLHANDAHÅLLS AV GENOMFÖRANDEPARTNERN

Följande principer ska gälla för den finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern, om inte annat anges i dessa investeringsriktlinjer i avsnitten om respektive politikområde.

5.1 **Allmänna finansiella produkter**

5.1.1 *Lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

5.1.1.1 Allmän lånefinansiering

Genomförandepartnern får tillhandahålla finansiering direkt till slutmottagarna, dvs. i form av direkta lån eller andra typer av direkt lånefinansiering, eller genom finansiella intermediärer.

5.1.1.2 Begränsade och obegränsade garantier

Följande villkor ska gälla för de finansierings- och investeringstransaktioner som genomförs inom ramen för EU-komponenten:

a) En EU-garanti får erbjudas genomförandepartner i syfte att de ska ställa en begränsad eller obegränsad garanti för en portfölj med nyinrättade finansieringstransaktioner som initierats av en finansiell intermediär. Transaktioner med slutmottagare som omfattas av ett kollektivt insolvensförfarande eller som uppfyller kriterierna enligt inhemsk rätt för att på fordringsägares begäran försättas i ett kollektivt insolvensförfarande får inte ingå i dessa portföljer.

b) När det gäller en begränsad portföljgaranti ska garantitaket fastställas på nivån för den nya portföljens förväntade förluster och individuellt för varje portföljgarantiavtal som undertecknas med den finansiella intermediären ([51]). De förväntade förlusterna ska fastställas och dokumenteras på grundval av historiska data och framåtblickande skattningar. I avsaknad av relevanta data ska garantitaket fastställas på en i förväg överenskommen nivå och anges i garantiavtalet mellan kommissionen och genomförandepartnern. Det högsta tillåtna garantitaket ska vara 25 %. För politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” får det högsta tillåtna garantitaket vara högre.

c) I vederbörligen motiverade fall får garantitäckningen upp till nivån för förväntade förluster tillhandahållas kostnadsfritt (för både begränsade och obegränsade garantier), medan risktagandet över förväntade förluster måste prissättas av genomförandepartnern enligt vad som kan anges i garantiavtalet mellan kommissionen och genomförandepartnern. I båda fallen ska minskningen av ersättningen för EU-garantin fullt ut komma slutmottagarna till del.

d) Garantinivån för de enskilda finansieringstransaktioner som ingår i den nya portföljen ska normalt fastställas till 50 %, men denna andel får höjas för transaktioner med ett särskilt politiskt värde.

e) Den finansiella intermediären måste täcka minst 20 % av de exponeringar för varje finansieringstransaktion som likställs *pari passu* med den garanti som ställs av genomförandepartnern. I vederbörligen motiverade fall får en lägre procentandel anges i garantiavtalet mellan kommissionen och genomförandepartnern, om detta är förenligt med eller uppfyller villkoren enligt reglerna för statligt stöd, beroende på vad som är tillämpligt. Inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” får den lägsta exponeringen i vederbörligen motiverade fall minskas till 5 %.

f) När det gäller återvinning av förluster ska den garanti som ställs av genomförandepartnern vara likställd *pari passu* med den finansiella intermediärens exponering. I de fall förlustbeloppet överstiger garantitakets belopp får, i fråga om begränsade garantier, ett motsvarande belopp för förluståtervinning först fördelas på de mer seniora exponeringarna. Alternativt kan en på förhand uppskattad återvinningsgrad tillämpas.

g) Den minsta löptiden för finansieringstransaktioner som kan ingå i portföljerna är tolv månader, utom inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”, där löptiden kan vara kortare.

5.1.2 *Egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital får tillhandahållas av genomförandepartner till slutmottagare direkt ([52]) eller genom finansiella intermediärer, t.ex. riktade fonder och investeringsföretag, inbegripet saminvesteringsföretag. Intermediära fonder eller investeringsföretag ska normalt inriktas på minoritetsandelar i slutmottagare.

([51]) Garantitaket får i vederbörligen motiverade undantagsfall fastställas till en nivå över förväntade förluster inom medlemsstatskomponenten inom ramen för politikområdet ”Små och medelstora företag”.

([52]) Direkt finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital tillåts inte inom EU-komponenten inom ramen för politikområdet ”Små och medelstora företag”.

Samtliga följande villkor ska gälla för investeringar som görs inom ramen för EU-komponenten hos finansiella intermediärer, i enlighet med vad som närmare anges i garantiavtalen med genomförandepartner, och för att undvika tvivel ska villkoren tillämpas på den finansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern inom ramen för InvestEU (finansierings- eller investeringstransaktion), inbegripet de delar som täcks av EU-garantin och av genomförandepartnerns finansiella bidrag:

a) En finansiell intermediär som mottar en investering inom ramen för InvestEU (finansierings- eller investeringstransaktion) ska, som en del av sin investeringsstrategi, åta sig att i slutmottagare som är stödberättigade enligt InvestEU-förordningen investera minst det högsta av följande belopp:

   i) 50 % av intermediärens totala investerade belopp.

   ii) Två gånger det belopp som tagits i anspråk för investeringsändamål inom ramen för EU-stödda investeringar, med ett tak på 80 % av intermediärens totala investerade belopp.

b) Genomförandepartners investeringar i fonder får normalt inte motsvara mer än 25 % av fondens storlek. I fall med stort politiskt mervärde får investeringar motsvarande upp till 50 % av fondens storlek tillåtas, utom inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” eller i undantagsfall fonder för tekniköverföring inom andra politikområden, där investeringen kan motsvara upp till 75 % av fondens storlek. När det gäller fondandelsfonder gäller dessa gränser de fonder som det investeras i.

c) Investeringar i fonder som är avsedda för gröna och digitala investeringar på europeisk nivå och som görs av minst tre genomförandepartner får sammanlagt motsvara upp till 75 % av fondens storlek.

d) En särskild uppsättning regler för saminvesteringsföretag och saminvesteringsordningar ska anges i garantiavtalen med genomförandepartnerna.

e) Genomförandepartners investeringar inom ramen för InvestEU ska göras på *pari passu*-basis med andra offentliga och privata investerare och på marknadsanpassad grund. Marknadsanpassning kräver att minst 30 % av alla investeringar i en fond eller i fondens underliggande projekt ska göras av privata investerare som befinner sig i en jämförbar situation med de återstående investerarna och på *pari passu*-basis ([53]). Kraven i denna punkt är eventuellt inte tillämpliga på investeringar på områden av särskild politisk relevans för EU, enligt närmare specifikation i det relevanta garantiavtalet med en genomförandepartner.

f) Genomförandepartners investeringar i fonder inom ramen för InvestEU ska normalt göras vid det första avslutandet av fonden. Investeringar vid efterföljande avslutanden tillåts bara om det är vederbörligen motiverat.

g) Finansierings- och investeringstransaktioner ska vara långsiktiga och normalt ha en varaktighet på 5–20 år.

h) Investeringar i slutmottagare som är stödberättigande i enlighet med den berörda finansiella produkten ska ha formen av primära investeringar ([54]). Sekundära investeringar kan också anses vara stödberättigande om det är vederbörligen motiverat, enligt vad som anges i garantiavtalet.

5.2 **Tematiska finansiella produkter**

5.2.1 *Lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Genomförandepartnern får tillhandahålla finansiering till slutmottagare i form av direkta lån eller andra former av direkt lånefinansiering eller via finansiella intermediärer, för att inrikta sig på ett insatsområde med ett större mervärde på unionsnivå.

5.2.2 *Egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital får tillhandahållas av genomförandepartner till slutmottagare direkt ([55]) eller genom riktade fonder och investeringsföretag. Investeringar i fonder eller andra investeringsföretag och plattformar som stöds av EU-garantin får i vederbörligen motiverade fall också vara efterställda andra investerares investeringar.

([53]) För politikområdet ”Små och medelstora företag” gäller kravet på minst 30 % finansiering från privata investerare på fondnivå. När det gäller saminvesteringsföretag kan det privata deltagandet också ske på nivån för investeringen i respektive slutmottagare.

([54]) Med *primär investering* avses en direkt eller indirekt investering (även i form av lån) i en slutmottagare som innebär att finansieringen flödar direkt eller indirekt till slutmottagaren.

([55]) Direkt finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital tillåts inte inom EU-komponenten inom ramen för politikområdet ”Små och medelstora företag”.

6. POLITIKOMRÅDEN

6.1 **Politikområdet ”Hållbar infrastruktur”**

6.1.1 *Insatsområden*

Syftet med politikområdet ”Hållbar infrastruktur” är att stödja finansiering av och investeringar i hållbar infrastruktur inom de områden som avses i artikel 8.1 a i InvestEU-förordningen. Utan att detta påverkar bestämmelserna om uteslutna verksamheter (avsnitt 2.3.3 i dessa investeringsriktlinjer) och InvestEU-fondens principer för hänförande i avsnitt 2.6 gäller att alla relevanta områden med anknytning till hållbar infrastruktur som anges i bilaga II till InvestEU-förordningen kan vara berättigade till stöd inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur”. Stödet gäller främst punkterna 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13 d, 14 och 15 i bilaga II till InvestEU-förordningen, varav en del beskrivs närmare, men inte uttömmande, i avsnitt 6.1.1.1–6.1.1.8. Stödberättigade områden kan prioriteras på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.2.1.

Utan att åsidosätta det allmänna målet att 60 % av investeringarna ska bidra till unionens klimat- och miljömål ska finansieringen från genomförandepartnerna eftersträva en tillräcklig grad av diversifiering mellan sektorer med hänsyn till genomförandepartnernas finansiella produkter.

Politikområdet ”Hållbar infrastruktur” kan även kanalisera stöd från sektorsvisa program (se avsnitt 2.9 om blandfinansiering). Stöd till investeringar inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur” kan dessutom kombineras med stöd från fonder under delad förvaltning eller från faciliteten för återhämtning och resiliens.

Stödet inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur” ska tillföra ett mervärde genom att ge tillgång till finansiering för följande syften:

a) Uppnå de mål vad gäller hållbar utveckling som fastställs på EU-nivå. Det handlar till exempel om att på en och samma gång främja ekonomiska, miljörelaterade och sociala mål genom att exempelvis tillämpa miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsprinciper (s.k. ESG-principer) ([56]).

b) Stödja utvecklingen av infrastruktur som en tillgångsklass genom att främja en konsekvent tillämpning av höga hållbarhetsstandarder (inklusive tillgänglighet ([57])), transparens och jämförbarhet när det gäller projektberedning, finansieringsmetod, finansiella produkter, övervakning och data.

c) Främja projekt med makroregionala och/eller gränsöverskridande effekter vars kostnad och nytta är fördelade på flera medlemsstater, eller vars kostnad uppstår på nationell eller lokal nivå, medan nyttan realiseras på gränsöverskridande eller europeisk nivå.

d) Stödja projekt grundade i EU:s politiska prioriteringar som internaliserar miljörelaterad och samhällsekonomisk kostnad och nytta. Det kan till exempel handla om bidrag till trafikomställning och användning av hållbara bränslen inom transportsektorn, bidrag till material- och energieffektivitet, förnybar energi, förbättrad luft- och vattenkvalitet och miljöskydd, som främjar långsiktigt skydd och återställande av biologisk mångfald, hållbar infrastruktur och naturbaserade lösningar, stöd till bioekonomi, minskade växthusgasutsläpp, förvaltning av kulturarv, turism och byggnaders energiprestanda. Även stöd till förnyelse och efterhandsanpassning av mobila tillgångar på transportområdet kan ingå.

e) Främja transeuropeisk nätinfrastruktur, utrustning och innovativ teknik som till exempel utgör allmänna nyttigheter för energi- och transportsystemet. Sådana projekt kan även vara viktiga möjliggörare för ökade investeringar i förnybar energi, energieffektivitet och laststyrning, hälso- och sjukvård (e-hälsa och e-vård), offentlig förvaltning (till exempel e-förvaltning), samt samverkande, uppkopplad och automatiserad mobilitet som drivs med alternativa bränslen.

([56]) Se t.ex. kommissionens meddelande *Handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt* (COM(2018) 97 final) och synpunkterna från högnivågruppen för hållbar finansiering i den slutrapport som offentliggjordes den 31 januari 2018: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/180131-sustainable-finance-final-report_en.pdf

([57]) I enlighet med tillgänglighetskraven i den europeiska rättsakten om tillgänglighet (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

f) Främja hållbar digital konnektivitet och infrastruktur, inklusive dataplattformar, inom hela EU och projekt som stöder många olika informations- och kommunikationsteknikrelaterade produkter och tjänster, och som vid behov främjar konnektivitet inom EU och internationellt, där hållbarhet även handlar om att uppmärksamma cirkularitet när det gäller infrastruktur och utrustning.

g) Främja utveckling och drift av hållbar (rymd- och jordbaserad) rymdinfrastruktur som möjliggör rymdtjänster och rymdbaserade tillämpningar.

h) Främja projekt vars nytta förutsätter andra investeringar i värde- eller försörjningskedjan eller motsvarande nätverk, och/eller medför en hög *first mover*-risk.

i) Främja driftskompatibilitet när det gäller gränsöverskridande infrastruktur och tjänster, däribland digitala plattformar och tjänster.

j) Främja utbyggnad av, och synergieffekter med, forskningsinfrastruktur, däribland e-infrastruktur, inom hela unionen. Tonvikten måste ligga på marknadsutveckling av anläggningar, resurser och tjänster som används av lokalsamhällen för att främja innovation.

k) Verka för en effektivt fungerande inre marknad genom att främja marknadsbaserade investeringar inom ramen för olika regelverk ([58]).

l) Uppnå en kritisk massa, samt gruppera och aggregera projekt för att locka privata investerare.

Stödet till de insatsområden som beskrivs i avsnitt 6.1.1.1–6.1.1.8 kan kompletteras med åtföljande åtgärder i syfte att hjälpa myndigheter och projektansvariga att utveckla kapacitet att fastställa investeringsstrategier, kombinera olika typer av finansiering, samt planera och gruppera projekt.

6.1.1.1 Utveckling av energisektorn

Stödet till produktion, leverans eller användning av ren och **hållbar förnybar energi** ska inriktas på projekt med hög upplevd risk och kapitalintensitet som gör det möjligt att öka integreringen av förnybar energi i alla sektorer (elproduktion, uppvärmning och kylning, transport), samt andra energikällor och energilösningar med låga eller noll utsläpp. Det kan till exempel handla om gränsöverskridande eller havsbaserade projekt för förnybar energi (se även avsnitt 6.1.1.7), projekt inriktade på utfasning av fossila bränslen i byggnader, användning av förnybara energislag i industriprocesser, produktion och leverans av koldioxidsnål gas (till exempel koldioxidsnål eller förnybar vätgas eller biometan i linje med vätgasstrategin ([59])) (i kommersiell skala), avancerade biobränslen, biomassa och andra hållbara alternativa bränslen, samt lagring på plats. Stöd bör även ges till lokalt ledda projekt inriktade på förnybara energislag, till exempel projekt som drivs av energigemenskaper, och som ofta är integrerade med förbättringar av energieffektivitet. Stödet till energisektorn kan i lämpliga fall bidra till målen i direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (RED II) ([60]) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder (*styrningsförordningen* ([61])), samt främja energieffektivitet i investeringsbeslut, bl.a. genom unionens finansieringsmekanism för förnybar energi ([62]).

([58]) Det finns många olika regelverk i medlemsstaterna när det gäller hållbar energiinfrastruktur, vilket medför en rad risker kopplade till politik, marknadsdesign och regleringar som i sin tur påverkar kapitalkostnaderna för investeringar.

([59]) Kommissionens meddelande *En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa* (COM(2020) 301 final).

([60]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

([61]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

([62]) Unionens finansieringsmekanism för förnybar energi inrättas genom artikel 33 i styrningsförordningen.

Stöd till **energieffektivitet och energibesparingar** ska gå till projekt som ligger i linje med unionens åtaganden inom ramen för Agenda 2030 och Parisavtalet samt främja målen i direktiv 2012/27/EU ([63]) (minska energiefterfrågan genom energibesparingar och efterfrågestyrning, tillämpa principerna för cirkulär ekonomi, stödja fjärrvärme och energiproduktion i kraftvärmeprojekt som minskar energianvändningen och förhindrar utsläpp av växthusgaser och andra föroreningar). Stöd ska ges till projekt som ligger i linje med den så kallade renoveringsvågen ([64]), i synnerhet med dess tre fokusområden: åtgärder mot energifattigdom och byggnader med sämst prestanda, renovering av offentliga byggnader för till exempel förvaltning, utbildning och hälso- och sjukvård, samt utfasning av fossila bränslen från uppvärmning och kylning. Projekt för modernisering av uppvärmnings- och kylsystem i byggnader bör få stöd eftersom de spelar en viktig roll för utfasningen av fossila bränslen från EU:s byggnadsbestånd. Det är också viktigt att den lokala potentialen att alstra förnybar energi utnyttjas för att minska EU:s beroende av importerade fossila bränslen. Stödet ska omfatta **energieffektivitetsrenoveringar av befintliga byggnader** som syftar till, eller uppnår, en förbättring av deras energiprestanda enligt ett eller flera av de kriterier som fastställs i artikel 10.6 i direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda ([65]), till exempel genom att förbättringen bedöms på grundval av en jämförelse av energicertifikat före och efter renovering, samt byggande av **mycket energieffektiva nya byggnader endast om de överträffar nationella krav för nära-nollenergibyggnader** (med tanke på den i lag fastställda tidsfrist som innebär att alla nya byggnader i EU måste vara nära-nollenergibyggnader från och med den 31 december 2020), inbegripet modernisering av byggnader med hjälp av teknik för smart beredskap och deras integrering i ett sammanlänkat system för energi, lagring, digitalisering och transport, inklusive utbyggnad av infrastruktur för e-mobilitet i linje med direktiv 2010/31/EU ([66]). Stödet ska även omfatta projekt inriktade på byggnaders energiprestanda under hela livscykeln och projekt som tillämpar *Level(s)*, det europeiska ramverket med indikatorer för hållbara byggnader ([67]). Det ska även inriktas på att minska företags energiintensitet genom effektivare processer eller tillverkning av produkter med mindre koldioxidavtryck, samt utveckling av innovativa utsläppsfria och utsläppssnåla uppvärmningssystem och kombinerad produktion av el och värme.

Utvecklingen och **moderniseringen av smart och hållbar energiinfrastruktur** ska inriktas på överförings- och distributionsnivån. Detta ska även omfatta projekt av gemensamt intresse enligt förordningen om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer ([68]) som digitaliserar och moderniserar energinät för att underlätta ett ökat utnyttjande av förnybara energislag, samt projekt som handlar om flexibilitet på efterfrågesidan och energilagring.

Stödet från InvestEU ska även främja användning av utsläppssnål teknik genom projekt för **avskiljning, lagring och användning av koldioxid** och infrastruktur för produktion av förnybar el, värme och kyla, koldioxidsnåla gaser (till exempel vätgas) eller industriprocesser, samt bioenergianläggningar och tillverkningsanläggningar som möjliggör energiomställningen, eller koldioxidupptag.

6.1.1.2 Utveckling av infrastruktur, utrustning och innovativ teknik för hållbara transporter

Stödet till utveckling av infrastruktur, utrustning och innovativ teknik för hållbara transporter ska inriktas på transportinfrastruktur och lösningar och utrustning för mobilitet som är hållbara och säkra, samt innovativ teknik, i enlighet med unionens transportprioriteringar ([69]), strategin för hållbar och smart mobilitet och de åtaganden som gjorts inom ramen för Parisavtalet. Detta ska omfatta projekt som främjar utvecklingen av infrastruktur för **transeuropeiska transportnät** (*TEN-T*), återställande och uppgradering av befintlig infrastruktur för alla transportsätt, inbegripet TEN-T:s urbana knutpunkter, kust- och inlandshamnar, flygplatser, multimodala terminaler och deras anslutningar till huvudnäten samt de telematikapplikationer som avses i TEN-T-förordningen ([70]).

([63]) Direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

([64]) Kommissionens meddelande *En renoveringsvåg för Europa – Miljöanpassning av våra byggnader, skapande av arbetstillfällen och förbättrade levnadsförhållanden* (COM(2020) 662 final).

([65]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

([66]) EUT L 153, 18.6.2010, s. 13.

([67]) https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en

([68]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

([69]) Kommissionens meddelande *Strategi för hållbar och smart mobilitet – att sätta EU-transporterna på rätt spår för framtiden* (COM(2020) 789 final).

([70]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU (EUT L 348, 20.12.2013, s. 1).

Stödet ska i första hand inriktas på projekt i TEN-T-stomnätet som ingår i stomnätkorridorernas arbetsplaner och som gäller felande länkar, flaskhalsar eller gränsöverskridande förbindelser. I relevanta fall ska följande ingå: återställande och uppgradering av befintlig infrastruktur för järnvägs-, väg-, sjö- och flygtransporter, säkerhetsuppgraderingar med hjälp av lämpliga rutiner för säkerhetsstyrning och säkerhetsledning och uppgraderingar av miljöprestanda, inbegripet utbyggnad av digitala trafikstyrningssystem som ITS ([71]), RIS ([72]), ERTMS ([73]), Sesar – inbegripet ombordutrustning – och digital transportinfrastruktur för driftskompatibelt datautbyte och rapportering mellan olika transportsätt och sektorer. Det ska även omfatta utveckling och införande av ny transportteknik och nya transporttjänster i samband med till exempel uppkopplade och autonoma transportsätt, integrerade biljettsystem samt mindre förorenande transportmedel på inre vattenvägar och till havs (bland annat förhindrande av oljeutsläpp från fartyg). Det ska också omfatta stöd till anpassning av TEN-T-nätet för att tillgodose behoven av militär rörlighet, i den mån sådan infrastruktur tillgodoser behoven för både civila och militära ändamål (dubbla användningsområden).

Stöd ska även ges till **TEN-T-infrastrukturprojekt som omfattar minst två olika transportsätt**, särskilt multimodala godsterminaler och logistikplattformar, samt passagerarknutpunkter. Stöd ska även ges till multimodala förbindelser och ”sista kilometern”-sträckor som gör det möjligt att ställa om gods- eller persontrafik till mer hållbara transportsätt som järnvägstransporter, kollektivtrafik, inlandssjöfart eller närsjöfart.

Stöd kan ges till **projekt för smart och hållbar mobilitet i städer**, särskilt sådana som gäller multimodala knutpunkter för passagerartransport, aktiva transportsätt, inre vattenvägar och innovativa mobilitetslösningar, digital transportinfrastruktur för smidig och effektiv anslutning mellan transportsätt, samt infrastruktur för aktiv och utsläppsfri mobilitet. Projekt som syftar till att främja övergången till hållbara transportsätt ska ha fokus på att förbättra säkerhet och icke-diskriminerande tillgänglighet för användarna, bland annat passagerare med nedsatt rörlighet. Projekt ska även syfta till att öka trafiksäkerheten i linje med EU:s mål att eliminera olyckor med dödlig utgång eller allvarligt skadade på de europeiska vägarna fram till 2050 och i detta sammanhang särskilt uppmärksamma oskyddade trafikanter som cyklister och fotgängare.

Förnyelse och efterhandsanpassning av mobila tillgångar på transportområdet innebär prioritering av icke-diskriminerande projekt för köp av rullande järnvägsmateriel och av fartyg för användning på inre vattenvägar och till havs. För järnvägstransporter och inlandssjöfart ska de även omfatta investeringar i befintlig rullande materiel och befintliga fartyg, i fråga om till exempel digital RIS-utrustning, bullerminskning, utrustning med ERTMS och digitalt styrda automatkoppel. Detta ska även omfatta projekt inom luft- och sjöfart, inlandssjöfart och sektorer som beaktar principerna för cirkulär ekonomi och har som mål att ställa om till hållbara alternativa bränslen, minska alla typer av föroreningar och hjälpa industrin att fullgöra kommande åtaganden om växthusgasutsläpp, inbegripet stöd till nollutsläppsfartyg och utbyte av gamla luftfartyg och fartyg mot nya för att uppnå betydande utsläppsminskningar, baserat på utsläpp under hela livscykeln. Även fartyg och utsläppsfria eller utsläppssnåla vägfordon kan komma i fråga (se stycket om infrastruktur för alternativa bränslen).

Stöd till **järnvägsinfrastruktur, andra järnvägsprojekt, infrastruktur för inre vattenvägar, kollektivtrafikprojekt, kusthamnar och sjömotorvägar** får ges till investeringar som förhindrar eller minskar utsläpp av växthusgaser och giftiga föroreningar eller sänker bullernivåer. Investeringarna kan även inriktas på mottagningsanordningar i hamnar och andra sätt att möjliggöra miljöskyddsåtgärder, samt investeringar i kombinerad hållbar infrastruktur genom bland annat utbyggnad av småskalig infrastruktur för alternativa bränslen och andra lösningar som minskar hamnars totala koldioxidavtryck. Stöd kan ges till investeringar i miljöanpassning av flygplatsinfrastruktur och tillhörande tjänster (till exempel marktjänster, marktrafiktjänster, tjänster som rör luftfartyg på marken) som förhindrar eller minskar utsläpp eller buller.

Stöd kan ges, oavsett transportsätt, till utbyggnad av **laddnings- och tankningsinfrastruktur** för el, vätgas och kondenserad eller komprimerad naturgas med en hög andel biometan (> 50 %) och införande av fordonsparker som består av utsläppssnåla och utsläppsfria vägtransportfordon, samt plattformar för smart konnektivitet och driftskompatibla tjänster. När fordonsparker förnyas bör fordonen även uppfylla tillämpliga höga säkerhetsstandarder. Fordon som tas i bruk genom efterhandsanpassning måste klara en standard som innebär noll utsläpp från avgasröret. Stöd får ges till användning av utsläppsfria och utsläppssnåla fartyg och flottor som använder hållbara alternativa bränslen (inklusive kondenserad naturgas (LNG)) och luftfartyg som använder hållbara energikällor. Efterhandsanpassning av fartyg kommer att göra det möjligt för sjöfart till havs och på inre vattenvägar att använda hållbara alternativa bränslen eller el. Prioriterade områden för investeringar i samband med detta är i) utbyggnad av allmänt tillgänglig infrastruktur för tankning och laddning som tar hänsyn till principerna för cirkulär ekonomi, ii) tanknings- och laddningsinfrastruktur som ska användas av offentliga myndigheters fordonsparker eller av operatörer som uppfyller allmän trafikplikt enligt ett avtal om allmän trafik, och iii) användning, i allmän trafik och i privata fordonsparker, av lätta och tunga utsläppsfria och

([71]) Intelligenta transportsystem.
([72]) Flodinformationstjänster.
([73]) Det europeiska trafikstyrningssystemet för tåg.

utsläppssnåla fordon, utsläppsfria och utsläppssnåla fartyg och flottor som drivs med hållbara alternativa bränslen, eller utsläppssnåla luftfartyg som drivs med hållbara energikällor. Väginfrastrukturen måste vara tillgänglig för allmänheten utan begränsningar och ska göra det möjligt att enkelt göra engångsbetalningar (med till exempel bankkort), så att fordonsanvändare kan ladda eller tanka utan att behöva ingå ett tjänsteavtal med den berörda operatören. Tillgängliga statiska och dynamiska data ska dessutom göras tillgängliga via gemensamma eller nationella åtkomstpunkter. Kraven på tillgång för allmänheten ska inte gälla infrastruktur för laddning eller tankning i depåer som handhas eller drivs av privata aktörer och som servar en avgränsad fordonspark. Stöd kan ges till infrastruktur för utveckling, produktion och leverans av hållbara alternativa bränslen för luftfart, land- och vattenvägstransporter, som bidrar till genomförande av EU:s politik för utfasning av fossila bränslen inom transportsektorn (t.ex. ReFuelEU Aviation, FuelEU Maritime).

Stöd kan ges till **andra smarta och hållbara mobilitetsprojekt** i stads- och landsbygdsområden som är inriktade på trafiksäkerhet, tillgänglighet, utsläpps- och bullerminskningar, samt utveckling och införande av ny transportteknik och nya transporttjänster, t.ex. tjänster i samband med uppkopplade och autonoma transportsätt eller integrerade biljettsystem.

Stöd från InvestEU-fonden kan ges till åtgärder för att uppgradera, uppnå eller upprätthålla efterlevnad av standarder, inbegripet miljö- och säkerhetsstandarder, och projekt **för underhåll eller uppgradering av befintlig transportinfrastruktur**, upprustning av befintlig transportinfrastruktur eller säkra parkeringsplatser och parkeringsanläggningar.

6.1.1.3 Miljö och resurser

InvestEU-fonden förväntas mobilisera investeringar i naturkapital och cirkulär ekonomi ([74]). Förutom miljöanpassning av traditionell infrastruktur innefattar de områden som räknas upp i detta avsnitt till exempel mobilitetsprojekt inriktade på luftföroreningar och buller, natur, energianvändning och olyckor.

Stöd till vatten, **inbegripet distribution och rening av dricksvatten, översvämningsskydd**, effektiva ledningsnät, reducering av läckage, infrastruktur för insamling och rening av avloppsvatten, **kustinfrastruktur och annan vattenrelaterad grön infrastruktur**, vilket ska omfatta investeringsprojekt och åtföljande tjänster för att främja genomförandet av unionens miljöpolitik för landbaserade och marina vattenresurser och relaterade ekosystemtjänster som anges i bland annat direktiv 2008/56/EG ([75]), 2000/60/EG ([76]) och 2007/60/EG ([77]), rådets direktiv 98/83/EG ([78]), 91/271/EEG ([79]) och 91/676/EEG ([80]), förordning (EU) 2019/1009 ([81]) och förordning (EG) nr 1107/2009 ([82]). Särskild vikt måste läggas vid att i) säkerställa distribution och rening av vatten för alla EU:s medborgare genom att färdigställa och underhålla infrastruktur för dricksvatten och rening av avloppsvatten som uppfyller kriterierna för energieffektivitet och förebyggande av läckage, och ii) säkerställa efterlevnad av vattenramdirektivet (2000/60/EG) och översvämningsdirektivet (2007/60/EG), och även genomföra åtgärderna i förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt och planer för hantering av översvämningsrisker, i synnerhet när det gäller investeringar inriktade på att säkerställa god ekologisk status i floder, renovering eller uppgradering av befintlig vattenkraft för att uppnå ökad effektivitet och minska miljöpåverkan, samt minskningar av diffusa föroreningar från jordbruk, vattenbruk och industriella källor, vatteneffektivitetslösningar, återanvändning av vatten i alla sektorer och naturbaserade lösningar för att minska översvämningsrisker.

([74]) Kommissionens meddelande *EU vid ett vägskäl – bygga upp och bygga nytt* (COM(2020) 456 final).
([75]) Direktiv 2008/56/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (*ramdirektiv om en marin strategi*) (EUT L 164, 25.6.2008, s. 19).
([76]) Direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (*vattendirektivet*) (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).
([77]) Direktiv 2007/60/EG om bedömning och hantering av översvämningsrisker (*översvämningsdirektivet*) (EUT L 288, 6.11.2007, s. 27).
([78]) Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten (*dricksvattendirektivet*) (EGT L 330, 5.12.1998, s. 32).
([79]) Rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse (EGT L 135, 30.5.1991, s. 40).
([80]) Rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (*nitratdirektivet*) (EGT L 375, 31.12.1991, s. 1).
([81]) Förordning (EU) 2019/1009 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter och om ändring av förordningarna (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009 samt om upphävande av förordning (EG) nr 2003/2003 (*gödselmedelförordningen*) (EUT L 170, 25.6.2019, s. 1).
([82]) Förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (*förordningen om växtskyddsmedel*) (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).

Stöd till **infrastruktur för avfallshantering**, dvs. infrastruktur som är nödvändig för att stödja övergången till en mer cirkulär ekonomi i medlemsstater och som i synnerhet främjar genomförandet av EU:s avfallshierarki, där avfallsförebyggande ligger i topp. Utan att det påverkar uteslutningskriterierna i bilaga V till InvestEU-förordningen bör investeringsprojekt omfatta genomförandet av avfallshanteringsplaner och program för avfallsförebyggande (på grundval av avfallsramdirektivet 2008/98/EG ([83]) i dess ändrade lydelse), inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation, samt inrättande av funktionella system för separering och insamling av avfall, samt återvinningsanläggningar (även separat insamling av biologiskt hushållsavfall och textilier).

Investeringar i **förstärkning och återställande av ekosystem och de tjänster de genererar**, vilka måste inriktas på projekt som främjar bevarande, återställande, förvaltning och förbättring av naturkapital för biologisk mångfald och positiva anpassningseffekter, till exempel gröna och blå infrastrukturprojekt. Ekosystembaserade lösningar på utmaningar ska ingå, till exempel i fråga om luft och klimatsystem, hav, land, mark, skogsbruk, jordbruk, vatten och avfall, samt transport och energi. Stöd ska även ges till åtgärder inriktade på att främja mål för strategierna avseende ”biologisk mångfald” ([84]) och ”från jord till bord” ([85]) genom att förbättra livsmedelsproduktionens värdekedjor (om dessa inte faller inom ramen för politikområdet ”Små och medelstora företag”). Särskilt gränsöverskridande projekt ska uppmuntras, liksom projekt som främjar ett **hållbart kulturarv**. Stöd kan även gå till **återställande av industriområden** (inbegripet förorenade områden) och återställande av sådana områden för hållbar användning.

Stöd till **hållbar utveckling av tätorter, landsbygdsområden, kustområden, områden utanför kusterna och bioekonomi över huvud taget** – detta bör omfatta infrastrukturprojekt som inte omfattas av andra politikområden och som är inriktade på ett geografiskt område, inbegripet investeringar i naturlösningar och naturbaserade lösningar som syftar till att förebygga eller kontrollera utsläpp av växthusgaser, giftiga förorenande ämnen, buller och andra effekter eller beroenden av naturkapital, och som samtidigt främjar omställningen till en cirkulär ekonomi. Det ska omfatta infrastrukturprojekt som främjar inkluderande och tillgängliga smarta städer och deras nätverk, regioner och sektorer. Det ska även omfatta projekt inriktade på att främja bioekonomi genom investeringar i biobaserade industrier, marina och landbaserade lösningar som ersätter energiintensiva eller fossila råvaror, vattenbruk och blå och grön bioteknik. Stöd kan även röra hav och oceaner genom den blå ekonomin och dess finansieringsprinciper, i synnerhet genom förnybar havsenergi och cirkulär ekonomi.

Stöd som rör **klimatförändringsåtgärder, klimatanpassning och begränsning av klimatförändringarna, inbegripet riskreducering med avseende på naturkatastrofer**, vilket ska innefatta infrastrukturprojekt som syftar till klimatanpassning och ökar motståndskraften mot nuvarande och framtida klimat. Detta ska bland annat omfatta skydd av låglänta områden och kustområden, och andra åtgärder som rör havsnivåhöjning, förebyggande av översvämningar, förbättrat och hållbart utnyttjande av vattentillgångar och förebyggande av torka, samt anpassning av infrastruktur till extrema temperaturer. Det kan även omfatta innovativ teknik som bidrar till unionens mål för miljö- och klimatresiliens eller social hållbarhet, eller båda, och som uppfyller unionens standarder för miljömässig eller social hållbarhet.

Stöd till **projekt och företag som inför system för cirkulär ekonomi, inbegripet hållbart utnyttjande av råvaror** i linje med målen i handlingsplanen för den cirkulära ekonomin ([86]). Detta stöd ska bland annat gå till projekt som integrerar resurseffektivitetsaspekter i produktionen och produktlivscykeln, och alla strategier för att säkerställa att produkters, tillgångars och råvarors värde och livslängd maximeras, samt infrastruktur och tjänster som främjar industriell symbios och delande av tillgångar mellan industrianläggningar inom olika sektorer och i tätorter respektive landsbygdsområden. Detta ska även omfatta tillämpning av cirkulära affärsmodeller som leder till dematerialisering, tjänstefiering och mer intensiv och effektiv användning av produkter och resurser, samt internalisering eller eliminering av negativa externa effekter. Investeringsprojekt bör även omfatta åtgärder som täcker returråvarors hela värdekedja, inbegripet slutna kretslopp, eliminering av etablerade giftiga och problematiska kemikalier och ämnen, från bearbetning av råmaterial till återvinning. Särskild uppmärksamhet ska ägnas sektorer som har den största resursförbrukningen och där potentialen för cirkularitet är hög, till exempel elektroniksektorn och IKT-sektorn (informations- och kommunikationsteknik), batterier och fordon, förpackningar, plast, textilier, bygg- och anläggningssektorn, samt livsmedel, vatten och näringsämnen.

([83]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3), i dess ändrade lydelse enligt direktiv 2018/851/EU (EUT L 150, 14.6.2018, s. 109).

([84]) Kommissionens meddelande *EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 – Ge naturen större plats i våra liv* (COM(2020) 380 final).

([85]) Kommissionens meddelande *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem* (COM(2020) 381 final).

([86]) Kommissionens meddelande *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin – För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa* (COM(2020) 98 final).

Stöd till insatser som främjar **utfasningen av fossila bränslen** och en väsentlig minskning av utsläppen från energiintensiva industrier, inbegripet system för slutna kretslopp och användning av innovativ och koldioxidsnål teknik som energilagring, avskiljning, användning och lagring av koldioxid, samt insatser som främjar utfasningen av fossila bränslen inom energiproduktionen och distributionskedjan genom att fasa ut användningen av kol och olja och gradvis ersätta naturgas med koldioxidsnåla gaser. Det ska även främja system för slutna kretslopp inom energiintensiv bearbetning av material som stål, aluminium, plast och cement för att eliminera orenheter som resulterar i värdeförluster i återvunna material.

6.1.1.4 Utveckling av hållbar och säker infrastruktur för digital konnektivitet

Stöd till utveckling av hållbar och säker **infrastruktur för digital konnektivitet** måste inriktas på projekt som stöder många olika IKT-relaterade produkter och tjänster. Stödet kan till exempel gå till projekt för universell (dvs. även i landsbygdsområden och yttre randområden) utrullning av infrastruktur, utbyggnad av digitala nät med mycket hög kapacitet, däribland utbyggnad av trådbundna och trådlösa anslutningssystem för fiber och 5G, samt investeringar som behövs för att uppnå unionens mål när det gäller strategisk digital konnektivitet, såsom dessa definieras i meddelandet om konnektivitet för en konkurrenskraftig digital inre marknad ([87]).

Det ska även inriktas på projekt för att öka kapaciteten och resiliensen i unionens nät (till exempel kvantteknikskyddade kommunikationsnät, interregional och internationell konnektivitet, inklusive landbaserade kablar och kablar under vatten, satellitsystem, datacentraler och nät för allmänhetens säkerhet och katastrofinsatser) och på projekt för att stödja digital omställning av grundläggande offentliga tjänster.

Det ska även fokusera på utrullningen av hållbar infrastruktur i form av sammankopplade moln med hög kapacitet inom EU (till exempel utbyggnad av programvarudefinierad infrastruktur för optimerad lastbalansering mellan olika moln och sammankoppling av moln genom nät för grön konnektivitet) samt främja europeiska datacentraler med energieffektivitet i toppklass för både stora och små företag genom att de efterhandsanpassas med till exempel nya kylsystem och energisparlösningar.

Andra lämpliga investeringsmål ska vara infrastruktur för digital konnektivitet, till exempel sådan som är inriktad på att optimera transport- och energiinfrastruktur, optimera energianvändningen i byggnader, minska avfall och föroreningar och optimera användningen av naturresurser genom digitala lösningar.

Det bör alltså inriktas på projekt som syftar till att minska eller undvika utsläpp av växthusgaser och att bygga ut infrastruktur som är avsedd att vara hållbar, reparerbar, uppgraderbar och återvinningsbar i överensstämmelse med den europeiska gröna given.

6.1.1.5 Utveckling av hållbar rymdinfrastruktur

Stöd till hållbar utveckling och modernisering av ny och befintlig (rymd- och jordbaserad) infrastruktur. Detta kommer att göra det möjligt att miljöanpassa rymdindustrin när det gäller bärraketer och rymdfarkoster (till exempel satelliter) och tillhörande marksegment. Häri ingår anläggningar för tillverkning, montering, testning, drift, underhåll och uppskjutning, i syfte att utveckla mer miljövänliga rymdfarkoster, uppskjutningssystem och tillhörande anläggningar. En renare användning av rymden genom att rymdfarkoster tas ned från sin omloppsbana och ur drift ingår också.

Stöd till unionens rymdprogramkomponenter och relaterade tjänster, samt stöd till målen för ”rymdstrategin för Europa” ([88]) för att maximera nyttan för unionens samhälle och ekonomi. Detta kommer att göra det möjligt att utveckla särskilda tjänster och tillämpningar som tillgodoser nuvarande och framtida användarbehov, bland annat inom prioriterade områden som klimatförändringar, hållbar utveckling, konnektivitet och säkerhet.

6.1.1.6 Utveckling av infrastruktur för hållbar turism

Stöd till utvecklingen av infrastruktur och tjänster för hållbar turism ska bidra till att öka sektorns långsiktiga konkurrenskraft genom projekt som främjar omställningen till hållbar, innovativ och digital turism.

([87]) Kommissionens meddelande *Konnektivitet för en konkurrenskraftig digital inre marknad – mot ett europeiskt gigabitsamhälle*, COM(2016) 587 final.

([88]) Kommissionens meddelande *En rymdstrategi för Europa* (COM(2016) 705 final).

6.1.1.7 Havsbaserad utveckling för utfasning av fossila bränslen

Stödet på dessa områden ska bidra till havsbaserad elproduktion för att tillgodose den framtida efterfrågan på energi. Det ska även minska den stora efterfrågan på EU:s landresurser genom att förbättra produktiviteten hos akvatiska och marina resurser, till exempel produktion och användning av alger och andra nya källor till protein som har potential att minska trycket på jordbruksmark.

Stödet ska inriktas på

a) utbyggnad av flytande vindkraftparker,

b) ombyggnad av hamnar från trafikknutpunkter till serviceställen för havsbaserad industri,

c) utläggning av kabel för ett havbaserat nät med särskilt fokus på växelströmsanslutningar från turbiner till hubbar som därefter använder likströmssammanlänkningar till land,

d) anordningar för våg- och tidvattenkraft och

e) havsbaserat vattenbruk.

6.1.1.8 Strategiska investeringar i kritisk infrastruktur

Strategiska investeringar inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur” kan vara inriktade på projekt som bidrar till att kritiska delar av infrastrukturen, fysiska eller virtuella, är stabila, driftsäkra och resilienta, eller till försörjningskedjor till kritisk infrastruktur, eller direkt till kritiska delar av infrastrukturen, i synnerhet mot bakgrund av unionens gröna och digitala omställning.

Insatser som ges stöd kan även vara inriktade på företag – däribland små och medelstora företag – som producerar varor och tjänster som är viktiga för drift och underhåll av kritisk infrastruktur som omfattas av någon de prioriteringar som anges i detta avsnitt.

Investeringar i **kritisk infrastruktur** kan fokusera på insatser som definieras som ”europeisk kritisk infrastruktur” enligt rådets direktiv 2008/114/EG ([89]) och som valts ut av medlemsstaterna i enlighet med artikel 3 i detta direktiv. Stöd kan inriktas på försörjningskedjor för ren energi, närmare bestämt kapaciteten att tillverka utrustning för förnybar energiteknik (till exempel för solceller, vindkraft, vattenkraft, förnybar vätgas etc.).

Stöd kan även ges till insatser inriktade på **försörjningskedjorna för europeisk luftfart, järnvägstransport, vägtransport, transport på inre vattenvägar och sjöfart**, bland annat investeringar i integrering av transportsätt och produktionskapacitet.

När det gäller **digital infrastruktur** är strategiska investeringar sådana som har stark anknytning till målen om ett resilient och säkert tillhandahållande av digitala kommunikationstjänster, inbegripet kritiska delar av nät med mycket hög kapacitet och 5G-nät, kvantkommunikation, sakernas internet, medier, plattformar för onlinetjänster, säkra molntjänster och säker databehandling och datalagring, och de underliggande värdekedjorna bakom denna infrastruktur och dessa tjänster. Med tanke på de olika arkitekturerna och tekniska lösningar som ständigt är under utveckling, bland annat lösningar som är relevanta för cybersäkerhet ([90]), är det nödvändigt att granska de framväxande behoven i samband med den digitala omställningen och relevanta aspekter vad gäller omställningens säkerhet, tekniska autonomi och resiliens i samband med överföring, användning och lagring av data. Stöd till projekt som rör **digital infrastruktur för val och känsliga anläggningar** ska ha som huvudmål att stärka säkerhet, resiliens och skydd mot skadlig och omstörtande verksamhet, särskilt desinformation, datastöld och cyberattacker.

Investeringar i **kommunikations- och medieinfrastruktur** anses också vara strategiska i den mån de bidrar till en oberoende europeisk produktion av innehåll i linje med målet att skydda unionens demokratiska värden och medlemsstaternas suveränitet i den digitala tidsåldern, samt till produktion, immaterialrättsligt skydd och monetarisering av europeiskt innehåll globalt.

([89]) Rådets direktiv 2008/114/EG av den 8 december 2008 om identifiering av, och klassificering som, europeisk kritisk infrastruktur och bedömning av behovet att stärka skyddet av denna (EUT L 345, 23.12.2008, s. 75).

([90]) Cybersäkerhetsrisker ska bedömas enligt relevant EU-rätt och nationell lagstiftning och vägledning, inklusive verktygslådan för 5G-säkerhet.

Projekt som rör **kritisk rymdinfrastruktur** ska stödja uppdateringen av befintliga delar av unionens rymdprogram och utvecklingen av unionens nya rymdinfrastruktur och rymdtjänster. De ska i synnerhet inriktas på i) oberoende, tillförlitlig och kostnadseffektiv tillgång till och användning av rymden genom europeiska bärraketer, inbegripet innovativa koncept som möjligheter till återanvändning, avancerad tillverkning och nya rymdtransportsystem, ii) rymdövervakning och skydd av tillgångar, iii) satellitkommunikation och satellitkonnektivitet, och iv) andra framväxande behov.

Stöd kan även ges till insatser som är inriktade på resilienta och konkurrenskraftiga rymdsystem och tillhörande tekniker och som åtgärdar sårbarheter i värdekedjorna.

Stöd till **försvarsindustrins infrastruktur** kan omfatta uppgradering av befintlig eller installation av ny infrastruktur som behövs för att ur ett tekniskt och industriellt perspektiv stödja livscykeln för försvarsrelaterad teknik och tillhörande produkter eller utbildningsanläggningar. Det handlar inte bara om infrastruktur inom de traditionella luft-, land- och havsdomänerna, utan även nya domäner som information, rymden och internet. Stödet kan även användas för FoU, demonstration, testning och certifiering av försvarsrelaterade system eller tillhörande teknik, till exempel de som utvecklats inom ramen för Europeiska försvarsfonden, samt system och teknik med dubbla användningsområden. Multinationella projekt som är öppna för användare från andra medlemsstater bör stödjas. Stöd kan även ges till projekt som är inriktade på att genomföra alleuropeisk it- och cyberkapacitet och infrastruktur med anknytning till bland annat virtuella tekniska utvecklingsmiljöer, digitala provningsanläggningar och laboratorier, nya kollaborativa stridsmiljöer, superdatorer, artificiell intelligens (AI) och relaterade avancerade digitala färdigheter för försvarsändamål (t.ex. inom *digital shipyard*, digitala modeller eller digitala tvillingar till militära system).

När det gäller **råvaror av särskild betydelse** kan stöd ges till investeringar i projekt och till mottagare som bidrar till unionens ökade autonomi och resiliens i industriella ekosystem för e-mobilitet, batterier, förnybara energislag, läkemedel, digitala tillämpningar och digitalt försvar. Prioriterade investeringsområden när det gäller råvaror av särskild betydelse kan till exempel vara magnetutveckling, återvinning av sällsynta jordartsmetaller från använda magneter, raffinering av sällsynta jordartsmetaller, primärmalmer och återvunnet gruvavfall (bauxit, järnmalm, kolavfall). Andra behov vad gäller råvaror av särskild betydelse kan uppstå i framtiden.

För att säkerställa en **säker och hållbar livsmedelsförsörjning** kan stöd ges till relevanta investeringar i till exempel transport, logistik, decentraliserad infrastruktur för livsmedelskedjan och inrättande av kluster på livsmedelsförsörjningsområdet.

6.1.2 *Egenskaper hos potentiella finansiella produkter*

Stöd som ges inom politikområdet ”Hållbar infrastruktur” ska utgöras av senior och efterställd finansiering i form av lån, garantier, andra former av finansiering eller kreditförstärkning, finansiering med eget kapital och kapital likställt med eget kapital. Syftet ska vara att underlätta tillgång till finansiering av stödberättigade projekt och företag. De finansiella produkterna måste vara tillgängliga för alla områden som ingår i detta politikområde eller, i fråga om tematiska finansiella produkter, avse särskilda politiska prioriteringar.

De finansiella produkterna måste utformas i enlighet med politiska prioriteringar och marknadsbehov.

6.1.2.1 Finansiella intermediärer som ska involveras

a) *För finansiering med lån:*

Alla typer av finansiella intermediärer, inbegripet nationella utvecklingsbanker eller -institutioner och andra offentligägda finansiella intermediärer, affärsbanker, kreditgarantiföreningar, diversifierade räntefonder som tillhandahåller senior och efterställd finansiering samt leasingföretag, som kan tillhandahålla finansiering på de områden som omfattas av politikområdet ”Hållbar infrastruktur”, i full överensstämmelse med gällande nationell lagstiftning och EU-rätt samt med relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

b) *För finansiering med eget kapital:*

Offentliga eller privata finansiella intermediärer, eller enheter som ska bildas, fondandelsfonder, *private equity*-fonder, *venture capital*-fonder, saminvesteringsföretag och riskkreditfonder som kan tillhandahålla egetkapitalfinansiering inom de områden som omfattas av politikområdet ”Hållbar infrastruktur”, i full överensstämmelse med gällande nationell lagstiftning och EU-lagstiftning och med relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

Förvaltare, rådgivare eller andra liknande personer som är knutna till sådana finansiella intermediärer (inbegripet förstagångsförvaltare eller -rådgivare) måste visa att de har kapacitet och kompetens att göra sådana investeringar inom de områden där de avser att investera inom ramen för politikområdet ”Hållbar infrastruktur”, att de har förmåga att skaffa finansiering och locka privat kapital, samt förmåga att generera avkastning, vilket skulle locka fler privata investeringar till denna tillgångsklass.

6.1.2.2 Slutmottagare som utgör målgrupp

Politikområdet ”Hållbar infrastruktur” har fokus på att stödja investeringar i infrastruktur och tillhörande utrustning som föreslås av bland annat

a) fristående projektansvariga,

b) privata, offentliga och halvoffentliga företag och

c) företag för särskilda ändamål.

6.1.2.3 Allmänna finansiella produkter

Allmänna finansiella produkter måste ha som mål att förbättra tillgången till finansiering för fristående projekt eller grupper av mindre projekt genom finansiering som tillhandahålls direkt eller indirekt (till exempel genom investeringsföretag) av genomförandepartner.

Allmänna finansiella produkter kan stödja många olika slutmottagare med olika riskprofiler, till exempel följande:

a) Projekt från reglerade enheter, organiserade i företagsform eller utan regressrätt, såsom offentlig-privata partnerskap (till exempel allmännyttiga företag inom energi-, transport-, avfalls- och vatten- och avloppssektorerna, samt stora infrastrukturförvaltare) eller från offentliga eller halvoffentliga företag, som normalt är förknippade med låg risk.

b) Projekt från icke-reglerade enheter, organiserade i företagsform eller utan regressrätt, såsom offentlig-privata partnerskap (avseende till exempel energiproduktion, energilagring, energieffektivitet för energiintensiva industrier, koncessionshavare för motorvägar, flygplats-/hamn- och järnvägsoperatörer, grön sjöfart, bredbands- och rymdinfrastruktur), som normalt är förknippade med medelhög till hög risk.

c) Projekt till stöd för allmänna nyttigheter, inbegripet små och medelstora företags projekt inom e-mobilitet, energieffektivitet, naturkapital eller naturbaserade lösningar från lokala myndigheter eller filantropiska investerare, och rymden, som normalt är förknippade med hög risk.

d) Portföljer av transaktioner inom områden som energieffektivitet och förnybar energi för hushåll eller små och medelstora företag, samt miljöanpassning av mobila tillgångar.

För lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern:

EU-garantin kan ställas för finansierings- och investeringstransaktioner som har formen av bland annat

a) seniora lån, obligationer, leasingavtal och kreditlöften, inbegripet senior lånefinansiering till projekt med begränsad regressrätt,

b) efterställda lån, inbegripet i form av mezzaninfinansiering,

c) garantier (finansierade eller ofinansierade) till tredjepartsfinansiärer och andra riskdelningsarrangemang med finansiella intermediärer,

d) kreditförstärkning för nya investeringar (till projektobligationer, banklån eller en kombination av båda), inbegripet i form av efterställda produkter.

Efterställd finansiering kan även användas för att mobilisera privat finansiering och för en diversifiering från bankfinansiering till kapitalmarknadsfinansiering.

EU-garantin kan användas för att utveckla finansiella produkter som stöder användningen av gröna obligationer.

6.1.2.4 Tematiska finansiella produkter

Stöd från tematiska finansiella produkter ska bland annat inriktas på följande:

a) Inom transportområdet: högriskprojekt inom hållbar mobilitet, smarta och säkrare transporter.

b) Inom förnybara energislag: särskilda högriskaktiviteter såsom

i) skräddarsydda innovativa garantier inom medlemsstatskomponenten för att minska kapitalkostnaderna för investeringar i förnybara energislag i den berörda medlemsstaten,

ii) högriskgarantiprodukter som främjar marknaden för koncernomfattande avtal för inköp av förnybar energi i syfte att uppnå ökad långsiktig privat finansiering av investeringar i förnybar energi.

c) Inom energieffektivitet: särskilda högriskaktiviteter såsom

i) i fråga om bostadshus, garantiinstrument som kan kombineras med bidrag för att mobilisera privat finansiering och få hushåll att åtgärda det betydande finansieringsunderskottet när det gäller renovering och uppgradering av bostadshus, i synnerhet totalrenoveringar,

ii) i fråga om avtal om energiprestanda och energitjänstföretag, garantiinstrument och revolverande fond för energitjänstföretag för att få bort hinder och frigöra finansiering för utveckling av avtal om energiprestanda för energieffektivitetsprojekt,

iii) oavsett slutmottagare, kreditförstärkning i samband med gröna obligationer för att locka institutionella investerare till ny finansiering av energieffektivitet och på samma gång främja en utvidgning av den nu begränsade marknaden för gröna obligationer.

d) Projekt för smartare och modernare elinfrastruktur som främjar

i) nya affärsmodeller för att utnyttja flexibilitetskällor som laststyrning och energilagring,

ii) decentraliserade och småskaliga energikällor som utvecklas av nya aktörer och energigemenskaper på nya marknader.

e) Projekt som främjar marknadslanseringen av teknik med låga koldioxidutsläpp, t.ex. projekt för avskiljning, lagring och användning av koldioxid i samband med produktion av el, värme eller kyla, koldioxidsnåla gaser (till exempel vätgas) eller industriprocesser, energilagring, samt bioenergianläggningar och tillverkningsanläggningar som möjliggör energiomställningen och ersättning av koldioxidintensiva produkter.

f) Hållbara gröna investeringsprojekt eller investeringsprogram med hög risk som främjar en heltäckande naturkapitalbaserad metod för att skydda och återställa miljön och hantera omställningen till en cirkulär, resurseffektiv bioekonomi med låga utsläpp och ökat koldioxidupptag.

g) Inom den digitala sektorn, projekt med hög finansiell risk, i synnerhet utbyggnad av konnektiviteten i vita och grå områden (dvs. områden utan omedelbar kommersiell bärkraft) eller som innebär ett betydande tekniskt framsteg (till exempel användning av den senaste generationens teknik i stället för gradvisa uppgraderingar, inbegripet utbyggnad av nät och datainfrastruktur som är hållbara).

h) Högriskportföljer inom områden som energieffektivitet, förnybar energi och miljöanpassning av mobila tillgångar.

i) Inom rymdsektorn, högriskprojekt eller kapitalintensiva projekt med koppling till rymdinfrastruktur och närliggande tjänster, samt nya koncept för rymdinfrastruktur och lösningar i rymden och på jorden.

6.2 **Politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”**

6.2.1 *Insatsområden*

Stödet inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska underlätta och påskynda tillgången till finansiering för projekt, projektansvariga och företag inom forskning och innovation (FoI) och andra innovativa aktörer, samt stimulera den digitala omställningen av företag, marknader och medlemsstater i enlighet med artiklarna 3.2 b och 8.1 b i InvestEU-förordningen. I överensstämmelse med InvestEU:s mål att främja unionens konkurrensförmåga ska politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” få vetenskapliga, tekniska, ekonomiska och samhälleliga effekter genom att stärka unionens vetenskapliga och tekniska bas, med det yttersta syftet att realisera unionens strategiska prioriteringar och ge stöd till uppskalning av innovativa företag och marknadslansering av teknik. Investeringarna inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska ge Europa de resurser som krävs för att säkra resiliens inom viktiga industrisektorer.

Områden som är berättigade till finansierings- och investeringstransaktioner inom ”Forskning, innovation och digitalisering” anges i bilaga II till InvestEU-förordningen, särskilt i punkterna 5 och 6. Andra relevanta områden för finansierings- och investeringstransaktioner som anges i bilaga II till InvestEU-förordningen, till exempel i punkterna 13 och 14, och som faller inom ramen för ”Forskning, innovation och digitalisering” är också berättigade till finansiering inom detta politikområde. Det kan till exempel handla om forskning, produktutveckling, demonstration, innovation och digitalisering inom bland annat energi, energiintensiv industri, miljön, den blå ekonomin, sjöfart, transporter, hälsa, livsvetenskaperna, bioteknik, livsmedel, försvar, rymden och kulturella och kreativa sektorer. Stödberättigade områden kan prioriteras på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.2.1 i dessa investeringsriktlinjer.

Investeringar inom detta politikområde kan omfatta forskning, innovation, demonstration och digitalisering, däribland investeringar i samband med marknadslansering av nya produkter eller ny teknik som har passerat forsknings- och utvecklingsstadiet (FoU), samt innovationer inom organisation och processer, till exempel nya och innovativa affärsmodeller. Detta omfattar även finansierings- och investeringstransaktioner i alltifrån grundforskning och tillämpad forskning till system som prövats i faktiska driftsmiljöer ([91]).

FoU definieras som systematiskt arbete som bedrivs för att höja kunskapsnivån och hitta nya tillämpningar för tillgängliga kunskaper. Verksamheten måste vara ny, kreativ, ha oviss utgång och bedrivas med systematiska, överförbara och reproducerbara metoder ([92]).

Med innovation avses produkt-, process- och organisationsinnovationer som omfattar utveckling, demonstration, genomförande, kommersialisering och införande av en ny eller avsevärt förbättrad produkt eller process (även affärsmodeller) eller tjänst, av värde för konsumenten eller samhället.

Med digitalisering avses FoI, demonstration, testning, utbyggnad och införande av digital teknik och tillhörande tjänster samt investeringar som bidrar till den digitala omställningen av unionens företag, industrier och områden av allmänintresse.

Stödet inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska dessutom ha som mål att bidra avsevärt till den europeiska gröna given genom sin inriktning på projekt med positiva klimat- och miljöeffekter. Detta politikområde kan bland annat inriktas på projekt som syftar till att undvika eller minska utsläpp av växthusgaser och föroreningar från energiintensiva industrier och den digitala ekonomin, samt på deras materialeffektivitet. Det ska inriktas på projekt som använder digital teknik och tillhörande tjänster och lösningar för att undvika eller minska utsläpp av växthusgaser, föroreningar och avfall inom andra sektorer av ekonomin, till exempel (men inte bara) industrin, transporter, energi och jordbruk. Stöd ska även ges till investeringar som ger ett väsentligt bidrag till omställningen till en cirkulär ekonomi, i synnerhet inom nyckelsektorer med den största resursförbrukningen och stor potential i fråga om cirkularitet.

Investeringar i rymdekosystemet kan bidra till målen med ”rymdstrategin för Europa” om att maximera nyttan för unionens samhälle och ekonomi genom att inriktas på projekt som i) skyndar på användningen av digitala tillämpningar och tjänster baserade på rymddata, ii) integrerar rymddata och rymdtjänster i innovativa produkter inom andra marknadssegment, till exempel självkörande fordon eller konnektivitetsnät, och iii) ökar den kommersiella användningen och tillverkningen av rymdteknik, inklusive tillgång till rymden ([93]).

Politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” kan även bidra till utveckling av försvarsindustrin, i synnerhet genom stöd till företag som deltar i innovationsprojekt inom försvarssektorn och nära relaterad teknik med dubbla användningsområden och genom stöd till försvarssektorns försörjningskedja.

Politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska även stödja unionens politiska prioriteringar i andra program, till exempel Horisont Europa, programmet för ett digitalt Europa, programmet för ett kreativt Europa, Europeiska rymdprogrammet, Europeiska försvarsfonden, Europeiska havs-, fiskeri-och vattenbruksfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling etc.

Politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” kan även kanalisera medel från sektorsvisa program som den innovationsfond som inrättats inom systemet för utsläppshandel och andra program och fonder på EU-nivå eller nationell nivå. Sådana investeringar kan kombineras med finansiering via EU-program, program som inrättats inom ramen för sammanhållningspolitiken (delad förvaltning) eller nationella program.

([91]) Teknisk mognadsgrad.

([92]) OECD, Frascati Manual 2015 – *Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development*, s. 44–45: https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en

([93]) I linje med den senaste uppdateringen av den förteckning över åtgärder som rör kritisk rymdteknik för Europas strategiska oberoende som upprättats av kommissionens, Europeiska rymdorganisationens och Europeiska försvarsbyråns gemensamma arbetsgrupp.

Stödet inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska ge ett politiskt mervärde genom att ge tillgång till finansiering för att

a) främja investeringar i FoI för att stärka unionens vetenskapliga och tekniska bas, skynda på omställningen av industrin, inbegripet investeringar i viktig teknik, samt realisera Horisont Europas mål och syften,

b) stödja den digitala omställningen av små och medelstora företag samt midcap-bolag,

c) stödja digitaliserings- och innovationsprojekt som ökar driftskompatibilitet och tar itu med skillnaderna i digitaliserings- och innovationsnivå mellan medlemsstater, företag och sektorer,

d) främja utveckling och användning av strategisk digital kapacitet och teknik, inbegripet cybersäkra digitala lösningar som resulterar i innovativa, obeprövade affärsmodeller för att möta samhällsutmaningar (till exempel digitala lösningar för hållbarhet) och bidrar till resiliens, cirkularitet och autonomi,

e) stödja investeringar i produkter, teknik, lösningar eller affärsmodeller som har positiva miljö- och klimateffekter jämfört med alternativa lösningar, och som därmed bidrar till att begränsa klimatförändringarna och minska miljöpåverkan,

f) stödja riskinvesteringar, bland annat över gränserna, i teknik, marknader, demonstration, genomförande och affärsverksamhet, som medför högre risk på grund av osäkerheten kring deras resultat eller kring den slutliga ekonomiska nyttan för den berörda enheten,

g) främja insatser för demonstration i ett tidigt skede när privata investerare är ovilliga att ta på sig risk, där avkastningen inte går att förutsäga eller där marknaden är volatil,

h) främja insatser som mobiliserar privata investeringar i forskning, innovation och digitalisering för att uppnå EU:s politiska mål,

i) främja överföring till marknaden och uppskalning av FoI-resultat samt teknik och deras användning inom industrin, och därmed stödja möjliggörande aktörer på marknaden och samarbete mellan företag,

j) stödja FoI-investeringar från forskningsinstitut, universitet och forskningsorganisationer som bidrar till Horisont Europas och Erasmus+ mål och förbättrar kopplingarna mellan tillhandahållare av FoU-tjänster (akademiska institutioner, forskningscentrum etc.) och företag,

k) stödja snabbväxande innovativa företag som letar finansiering för att kommersialisera innovationer som redan visat sig vara tekniskt och ekonomiskt genomförbara,

l) uppnå skalekonomiska fördelar och komplettera nationella, interregionala och regionala investeringar i forskning, innovation och digitalisering, bland annat genom att nya produkter, ny teknik och nya affärsmodeller börjar användas i medlemsstaternas regioner,

m) stödja tematiska investeringsplattformar och andra innovativa finansiella produkter (där vederbörlig hänsyn ska tas till skalekonomiska fördelar), eller

n) främja alternativ finansiering och innovativa finansieringslösningar som gräsrotsfinansiering, företagsänglar och riskfilantropi, som bidrar till överföring av bästa praxis mellan finansiella intermediärer i syfte att uppmuntra ett brett produktutbud för verksamhet inom forskning, innovation och digitalisering.

Insatserna i tolfte stycket led a–n ovan kan kompletteras genom

a) insamling av EU-omfattande uppgifter om marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer med anknytning till forskning, innovation och digitalisering, spårning av tekniska och industriella förändringar och kartläggning av framväxande strategiska värdekedjor, samt genom att göra dessa uppgifter allmänt tillgängliga, och

b) tillhandahållande av tekniskt stöd till och förbättring av den finansiella gångbarheten hos projekt inom forskning, innovation och digitalisering inom olika sektorer.

6.2.1.1 Strategiska investeringar inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”

Strategiska investeringar inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” kan stödja **användning inom industrin av demonstrerad EU-utvecklad teknik och främja marknaden för sådan teknik och EU-industrins globala ledarskap** i linje med målen in den ”nya industristrategin för EU” ([94]) och underliggande sektorspecifika strategier som den digitala strategin (*Att forma EU:s digitala framtid* ([95])), *Vitboken om AI* ([96]), *Europeiska datastrategin* ([97]) (inbegripet gemensamma europeiska dataområden för till exempel hälsa och finans) och *Europeiska vaccinstrategin* ([98]). De måste inriktas på industriell uppskalning och tillverkning av denna möjliggörande, transformativa, gröna och digitala teknik och tillhörande innovationer inom sektorer som omfattas av politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” och som gått igenom forsknings-, innovations- och demonstrationsstadiet.

Stöd får ges till investeringar i **återvinnings- och tillverkningsanläggningar för produktion av IKT-komponenter och IKT-enheter i unionen** som bidrar till innovation, hållbarhet, resiliens och oberoende inom den europeiska IKT-industrin och dess undersektorer och värdekedjor. Projekten kan avse något av följande IKT-områden: elektroniska komponenter (halvledare och mikroprocessorer), datorer och kringutrustning, kommunikationsutrustning, hemelektronik, magnetiska och optiska medier, elektronik- och telekommunikationsutrustning och dess ingående delar, programvara, programmering, databehandling, värdtjänster och tillhörande verksamhet m.fl.

Inom **hälso- och sjukvård** måste insatser som får stöd vara inriktade på nya effektiva och tillgängliga hälso- och sjukvårdsprodukter, inbegripet forskning, innovation och digitalisering samt tillverkning avseende läkemedel, vacciner, medicintekniska produkter, diagnostik och avancerade terapiläkemedel, nya antimikrobiella medel och innovativa utvecklingsprocesser som inte omfattar djurförsök, samt konkurrensförmågan hos unionens läkemedelsindustri som helhet, inbegripet produktion av kemikalier och aktiva farmaceutiska substanser.

Inom **försvarsområdet** kan teknikrelaterade och/eller produktiva investeringsprojekt (till exempel modernisering, digitalisering och ökning av befintlig, eller inrättande av ny, produktionskapacitet) vara kopplade till strategiska områden, där investeringarna kommer att bidra till unionens försvarsindustris tekniska och industriella oberoende och därmed bidra till dess strategiska oberoende och resiliens. Stöd kan ges till innovativa företags utveckling av kritisk och disruptiv försvarsteknik. Investeringar kan även bidra till att föra viktiga projekt vars FoU-fas redan har fått stöd genom till exempel EUF och dess tidigare program till en post-FoU-fas eller stödja de försörjningskedjor som ingår i sådana projekt.

Projekten kan även handla om att skydda och utveckla kritisk kapacitet i unionens försvarsrelaterade försörjningskedjor inom strategiska områden och minska beroendet av tredjeländer.

6.2.2 *Egenskaper hos potentiella finansiella produkter*

6.2.2.1 Finansiella intermediärer som ska involveras

a) *För finansiering med lån:*

Alla typer av finansiella intermediärer, inbegripet nationella utvecklingsbanker eller -institutioner och andra offentligägda finansiella intermediärer, affärsbanker, kreditgarantiföreningar, diversifierade räntefonder som tillhandahåller senior och efterställd finansiering samt leasingföretag, som kan tillhandahålla finansiering på de områden som omfattas av politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”, i full överensstämmelse med gällande nationell lagstiftning och EU-lagstiftning samt med relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

b) *För finansiering med eget kapital:*

Offentliga eller privata finansiella intermediärer, eller enheter som ska bildas, fondandelsfonder, *private equity*-fonder, *venture capital*-fonder, saminvesteringsföretag, riskkreditfonder, fonder inrättade av företagsänglar, och tekniköverföringsfonder, som kan tillhandahålla egetkapitalfinansiering inom de områden som omfattas av politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”, i full överensstämmelse med gällande nationell lagstiftning och unionslagstiftning och relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

([94]) Kommissionens meddelande *En ny industristrategi för EU* (COM(2020) 102 final).
([95]) Kommissionens meddelande *Att forma EU:s digitala framtid* (COM(2020) 64 final).
([96]) *Vitbok om artificiell intelligens – en europeisk strategi för spetskompetens och förtroende* (COM(2020) 65 final).
([97]) Kommissionens meddelande *En europeisk strategi för data* (COM(2020) 66 final).
([98]) Kommissionens meddelande *EU:s strategi för vacciner mot covid-19* (COM(2020) 245 final).

Förvaltare, rådgivare eller andra liknande personer som är knutna till sådana finansiella intermediärer (inbegripet förstagångsförvaltare eller -rådgivare) måste visa att de har kapacitet och kompetens att göra sådana investeringar inom de områden där de avser att investera inom ramen för politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering”, att de har förmåga att skaffa finansiering och locka privat kapital, samt förmåga att generera avkastning, vilket skulle locka fler privata investeringar till denna tillgångsklass.

6.2.2.2 Slutmottagare som utgör målgrupp

Fokus för politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” är att stödja forskning, innovation och digitalisering som bedrivs av

a) fristående projektansvariga,

b) privata, offentliga och halvoffentliga företag, inbegripet små och medelstora företag samt midcap-bolag,

c) företag för särskilda ändamål,

d) universitet, tekniköverföringsorgan och institutioner för högre utbildning,

e) forskningscentrum,

f) infrastruktur för forskning och teknik,

g) organ, acceleratorer, inkubatorer, hubbar och kluster inom innovation och digitalisering,

h) andra projektansvariga inom forskning, innovation och digitalisering (t.ex. fysiska personer eller stiftelser som ger bidrag till forskning).

Marknadssegmentering och identifiering av målgrupper ska ske sektorsvis (och kopplat till de områden där de politiska prioriteringarna ska realiseras) och på grundval av projektets eller företagets livscykel (baserat på marknadsbedömning).

Insatser inom ramen för InvestEU-fonden som får bidrag från innovationsfonden för utsläppshandelssystemet ska respektera de regler för stödberättigande och urvalskriterier som anges i artikel 10a.8 i direktiv 2003/87/EG ([99]) och de delegerade akter som antas på grundval av den bestämmelsen.

6.2.2.3 Allmänna finansiella produkter

Stödet som ges inom politikområdet ”Forskning, innovation och digitalisering” ska utgöras av senior och efterställd finansiering i form av lån eller garantier, alla andra former av finansiering, inklusive riskkrediter och leasing eller kreditförstärkning, finansiering med eget kapital och kapital likställt med eget kapital, för att underlätta tillgången till finansiering för projekt och företag inom forskning, innovation och digitalisering. De finansiella produkterna kan vara tillgängliga för alla områden som ingår i detta politikområde eller avse särskilda prioriteringar under till exempel tematiska finansiella produkter.

Stöd från allmänna finansiella produkter kan bland annat inriktas på följande:

a) Infrastruktur för forskning och teknik som främjas av offentliga eller privata forskningsorganisationer (t.ex. forskningsinstitut och universitet), inbegripet anläggningar med direkt koppling till FoI-verksamhet och digital verksamhet som laboratorier eller HPC-spjutspetsenheter.

b) Stora projekt inom forskning, innovation och digitalisering som förbättrar tillgången till riskfinansiering för stora projekt inom forskning, innovation och digitalisering som bedrivs av större företag, offentlig-privata partnerskap, samt företag för särskilda ändamål eller fristående projekt.

c) Innovativa små och medelstora företag, små midcap-bolag och midcap-bolag, för att stödja verksamhet inom forskning, innovation och digitalisering som bidrar till tillväxt.

d) Snabbväxande företag eller företag som drivs av forskning, innovation och digitalisering, forsknings- och teknikinfrastruktur, FoI-investeringar av offentliga eller privata forskningsorganisationer (t.ex. forskningsinstitut och universitet) i medlemsstaterna, vilka betecknas som ”måttliga” eller ”blygsamma” innovatörer i den europeiska resultattavlan för innovation.

a) *För lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

EU-garantin kan utfärdas för finansierings- och investeringstransaktioner, bland annat i form av följande:

a) Direkta lån (inbegripet efterställda lån), osäkrad utlåning, lån utan säkerhet i pant, mezzaninfinansiering, seniora lån och kreditlöften.

([99]) Direktiv 2003/87/EG, i dess ändrade lydelse enligt direktiv (EU) 2018/410 (EUT L 76, 19.3.2018, s. 3).

b) (Mot-)garantier, garantier för vidareutlåning, finansierade garantier och andra riskdelningsarrangemang för garantiordningar som tillämpas av finansiella intermediärer eller genomförandepartner.

c) Direkta garantier till och andra riskdelningsarrangemang för finansiella intermediärer eller genomförandepartner.

d) Kreditförstärkning för nya investeringar (projektobligationer, banklån eller en kombination av båda).

e) En direktinvestering i eller tillsammans med en finansiell intermediär, oavsett om det är en investeringsfond, en (sam-) investeringsordning eller ett företag för särskilt ändamål som direkt eller indirekt investerar i seniora eller efterställda skuldinstrument eller hybridinstrument.

EU-garantin ska syfta till att minska de särskilda svårigheter som bärkraftiga enheter har att skaffa finansiering, främst på grund av att de förknippas med högre risk eller inte har tillräckliga säkerheter, alternativt att kommersiella finansiärer har begränsad förmåga att bedöma det underliggande projektet eller den underliggande affärsmodellen.

b) *För egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Kapitalinvesteringar och investeringar i form av kapital likställt med eget kapital ska särskilt göras i form av

a) direkt eget kapital till slutmottagarna,

b) saminvesteringar och saminvesteringsordningar (inklusive investeringsplattformar),

c) eget kapital och garantier till finansiella intermediärer som investerar direkt i enheter i något skede av deras utveckling eller garantier till investerare i sådana finansiella intermediärer,

d) investerings- och/eller riskdelningsarrangemang i räntefondstrukturer,

e) investeringar i fondandelsfonder.

6.2.2.4 Tematiska finansiella produkter

Stöd från tematiska finansiella produkter får inriktas på följande:

a) Tematiska finansieringsinstrument som tillhandahåller finansiering med lån och/eller eget kapital för till exempel

   i) innovativa tidiga demonstrationsprojekt och digitaliseringsprojekt inom tematiska högriskområden som koldioxidsnål industri, transporter, energi och rymden,

   ii) klinisk utveckling, validering och marknadslansering inom områden som bland annat smittsamma sjukdomar, sällsynta och komplicerade sjukdomar och neurodegenerativa sjukdomar,

   iii) hållbar blå ekonomi och hållbar användning av marina resurser, t.ex. vattenbruk och blå bioteknik,

   iv) livsmedelssystem, biobaserade system och bioekonomi mer allmänt,

   v) cirkulär ekonomi, naturbaserade lösningar och naturkapital,

   vi) klimatteknik, klimattjänster och klimatanpassning.

   De tematiska områdena ska väljas ut på grundval av politiska prioriteringar och den bedömning som avses i avsnitt 2.3.2.2 i dessa investeringsriktlinjer.

b) Andra riskdelningsarrangemang som investeringsplattformar för att locka tredjepartsfinansiering till områden av strategisk betydelse för politiken för forskning, innovation och digitalisering som ett komplement till, och i synergi med, investeringar från befintliga nationella, lokala och offentliga finansieringssystem. Plattformarna ska uppfylla följande villkor:

   i) Ge tillgång till finansiering i form av lån och/eller eget kapital för projekt inom särskilda tematiska områden, samt förvaltas av finansiella intermediärer eller fondförvaltare som valts ut enligt förfarandena i avsnitt 2.3.1.

   ii) Ge stöd till den allmänna digitaliseringen av EU:s industri och teknik enligt punkt 6 i bilaga II till InvestEU-förordningen och andra stödberättigade områden.

iii) Stödja teknik, produkter eller affärsmodeller som medför högre risk på grund av deras karaktär av teknisk innovation eller på grund av att de är inriktade på nya marknader eller betydande marknadsdisruption.

iv) Arbeta med fokus på att inrätta anläggningar för tidig demonstration och industriell tillverkning som syftar till att realisera banbrytande, marknadsskapande och höginnovativa processer eller tillverkning av nya produkter med betydande marknadsskapande innovationsinnehåll inom området i fråga.

6.3 **Politikområdet ”Små och medelstora företag”**

6.3.1 *Insatsområden*

Stödet inom politikområdet ”Små och medelstora företag” ska underlätta tillgången till, och utbudet av, finansiering för framför allt små och medelstora företag, men även för små midcap-bolag, samt förbättra deras totala konkurrensförmåga i alla faser av deras utveckling, särskilt för företag med hög upplevd risk som saknar tillräckliga säkerheter och i synnerhet under tidiga faser av deras utveckling.

Stödet inom politikområdet ”Små och medelstora företag” ska även syfta till att skapa mer diversifierade finansieringskällor, däribland efterställda lån och finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital, i syfte att stärka små och medelstora företags och små midcap-bolags möjligheter att finansiera uppstart, utvidgning, utveckling och överlåtelse av sin verksamhet, klara av ekonomiska nedgångar och bidra till ekonomins och det finansiella systemets motståndskraft under ekonomiska nedgångar eller chocker. Stöd kan ges till investeringar och rörelsekapital samt till riskfinansiering från sådd- till expansionsfasen för att säkerställa tekniskt ledarskap inom innovativa och hållbara sektorer, i synnerhet genom att inriktas på små och medelstora företag vars verksamhet fokuserar på immateriella tillgångar till följd av verksamhet inom forskning, innovation eller digitalisering eller sektorns särdrag, till exempel inom kulturella och kreativa näringar ([100]). Det kan om nödvändigt finansiera anställdas förvärv eller delägande av ett företag. Stödberättigade områden kan prioriteras på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.2.1 i dessa investeringsriktlinjer. Produkter inom politikområdet ”Små och medelstora företag” ska utvecklas i enlighet med de prioriteringar och områden som anges i SMF-strategin för ett hållbart och digitalt EU ([101]).

Stödet inom politikområdet ”Små och medelstora företag” ska komplettera de unionsinitiativ som genomförs inom ramen för kapitalmarknadsunionen.

Stödet inom detta politikområde ska tillföra ett mervärde genom att stödja lånefinansiering av framför allt små och medelstora företag (samt små midcap-bolag) i följande situationer:

a) Marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer åtgärdas inte i tillräcklig grad (i fråga om volymer, täckning, riskaptit eller tidsram) genom finansieringsinstrument som inrättats på regional eller nationell nivå. Detta kan inbegripa inrättandet av system med större genomslagskraft, effektivitet eller stordriftsfördelar, eftersom medlemsstaterna kan vara ovilliga att inrätta stödsystem på egen hand på grund av skäl som rör kostnadseffektivitet.

b) Företag är verksamma inom tydligt avgränsade underfinansierade ekonomiska sektorer (t.ex. i vissa fall kulturella och kreativa näringar, inbegripet mediesektorn), där stödet kan bidra till att EU:s politiska prioriteringar uppnås.

c) Det är nödvändigt att påskynda företagens anpassning till tydligt identifierade strukturella förändringar för att på så sätt bidra till uppnåendet av EU:s politiska prioriteringar.

d) Finansiering av lösningar som bidrar till att uppnå målen för kapitalmarknadsunionen, inbegripet sådana som tillhandahålls på gränsöverskridande basis.

e) Överföring av bästa praxis i hela unionen (detta kan även omfatta tekniskt stöd) mellan finansiella intermediärer för att uppmuntra utveckling av ett brett produktutbud för SMF-finansiering som innebär högre risk och är lämpligt för deras specifika finansieringsbehov.

Stödet inom politikområdet ”Små och medelstora företag” ska dessutom tillföra ett politiskt mervärde genom att stödja fonder som erbjuder skräddarsydda lånefinansieringslösningar och skräddarsydd finansiering med eget kapital eller därmed likställt kapital för små och medelstora företag och små midcap-bolag i något av följande fall:

a) Finansiella intermediärer anskaffar kapital, investerar eller tillhandahåller finansiering över gränserna, vilket bidrar till riskspridning och lockar privat kapital.

([100]) Enligt beskrivningen i punkt 8 i bilaga II till InvestEU-förordningen.

([101]) Kommissionens meddelande En SMF-strategi för ett hållbart och digitalt EU (COM(2020) 103 final) (avsnitt 4. Förbättrad tillgång till finansiering).

b) Investeringen stöder skapandet av större fonder som har kapacitet att uppnå tillräcklig avkastning för att locka privata investerare.

c) Marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer åtgärdas inte i tillräcklig grad (i fråga om volymer, täckning i utvecklingsfasen eller tidsram) genom finansieringsinstrument som inrättats på regional eller nationell nivå. Detta kan inbegripa inrättandet av system med större genomslagskraft, effektivitet eller stordriftsfördelar, eftersom medlemsstaterna av kostnadseffektivitetsskäl kan vara ovilliga att själva inrätta stödsystem.

d) Insatsen har demonstrations- och/eller katalysatoreffekter och bidrar till unionens politiska mål, inbegripet målen för kapitalmarknadsunionen.

e) Insatsen ökar tillgången till marknadsbaserade och skräddarsydda finansieringslösningar för små och medelstora företag och små midcap-bolag.

f) Överföring av bästa praxis i hela unionen i syfte att uppmuntra framväxten av nya fondförvaltare/fondförvaltningsteam för att bredda och fördjupa *venture capital*-marknaden i EU. Detta kan inbegripa stöd till alternativ finansiering och innovativa finansieringslösningar som gräsrotsfinansiering, företagsänglar och riskfilantropi.

6.3.2 *Egenskaper hos potentiella finansiella produkter*

6.3.2.1 Finansiella intermediärer som ska involveras

a) *För finansiering med lån:*

Alla typer av finansiella intermediärer, inbegripet nationella utvecklingsbanker eller -institutioner och andra offentligägda finansiella intermediärer, affärsbanker, kreditgarantiföreningar, diversifierade räntefonder som tillhandahåller senior och efterställd finansiering samt leasingföretag, som är inriktade på att generera nya portföljer av transaktioner avseende små och medelstora företag och/eller små midcap-bolag med högre risk, inbegripet skräddarsydda lånefinansieringstransaktioner inriktade på underfinansierade ekonomiska sektorer, i full överensstämmelse med gällande nationell lagstiftning och EU-lagstiftning samt med relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

b) *För finansiering med eget kapital:*

Etablerade finansiella intermediärer, eller enheter som ska bildas, inbegripet *private equity*- och mezzaninfonder, saminvesteringsföretag, riskkreditfonder, *venture capital*-fonder, fonder bildade av företagsänglar, fondandelsfonder, crossover-fonder, som kan tillhandahålla finansiering med eget kapital och därmed likställt kapital inom de områden som omfattas av politikområdet ”Små och medelstora företag”, i full överensstämmelse med tillämplig nationell lagstiftning och unionslagstiftning och relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

Förvaltare, rådgivare eller andra liknande enheter som är knutna till sådana finansiella intermediärer (inbegripet förstagångsförvaltare eller -rådgivare) måste visa att de har kapacitet och kompetens att göra sådana investeringar, förmåga att skaffa finansiering och locka privat kapital, samt förmåga att generera framtida avkastning, bland annat genom en sund investeringsstrategi, vilket skulle locka fler privata investeringar till denna tillgångsklass.

6.3.2.2 Slutmottagare som utgör målgrupp

a) *För finansiering med lån:*

Stöd i form av lånefinansiering ska göras tillgängligt via finansiella intermediärer eller direkt av genomförandepartnern för att i första hand finansiera små och medelstora företag samt små midcap-bolag enligt definitionerna i InvestEU-förordningen som inte skulle kunna skaffa finansiering på marknaden eller inte få stöd i samma utsträckning, bland annat på grund av att de förknippas med högre risk, saknar (tillräckliga) säkerheter eller på grund av att företaget är verksamt inom en tydligt avgränsad underfinansierad ekonomisk sektor eller bedriver verksamhet med anknytning till unionens politiska prioriteringar.

I motiverade fall får mer riktat stöd ges till företag inom en viss sektor eller som bedriver verksamhet med anknytning till en viss politik, till exempel rättvis omställning. I sådana fall ska klara och tydliga kriterier för stödberättigande utformas i respektive finansiella produkter för innovativa små och medelstora företag och små midcap-bolag. Kraven på operativ rapportering kommer dessutom att göra det möjligt att identifiera det stöd som ges för sådana sektorer eller politiska inriktningar.

b) *För finansiering med eget kapital:*

Inom EU-komponenten kommer stöd till egetkapitalfinansiering att göras tillgängligt via finansiella intermediärer (inbegripet saminvesteringsföretag) för små och medelstora företag och små midcap-bolag i enlighet med definitionerna i InvestEU-förordningen, och mer specifikt för verksamheter som bidrar till att uppnå de EU-mål som avses i artikel 3 i InvestEU-förordningen.

Stöd får på grundval av fondförvaltarens investeringsstrategi fokuseras på sektorer eller verksamhet som omfattas av EU:s politiska prioriteringar och på ett företags livscykel, baserat på marknadsanalyser.

6.3.2.3 Egenskaper hos finansiella produkter

De finansiella produkterna ska komplettera medlemsstaternas användning av finansieringsinstrument för små och medelstora företag på nationell och regional nivå i linje med additionalitetskraven i bilaga V till InvestEU-förordningen.

a) *För lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

EU-garantin kan utfärdas för finansierings- och investeringstransaktioner i form av

a) direkta lån av genomförandepartnern,

b) motgarantier, garantier för vidareutlåning och andra riskdelningsarrangemang för garantiordningar som tillämpas av finansiella intermediärer eller genomförandepartner,

c) direkta garantier och andra riskdelningsarrangemang för finansiella intermediärer eller genomförandepartner,

d) direktinvesteringar i eller tillsammans med en finansiell intermediär, dvs. en investeringsfond, en (sam-) investeringsordning eller ett företag för särskilt ändamål som direkt eller indirekt investerar i seniora eller efterställda skuldinstrument.

Genom sådana arrangemang ska EU-garantin syfta till att minska de särskilda svårigheter som livskraftiga företag har att skaffa finansiering på grund av att de förknippas med högre risk eller saknar (tillräckliga) säkerheter. Detta kan uppnås genom stöd till bland annat följande transaktioner:

a) Uppstartsfinansiering.

b) Finansieringstransaktioner med väsentligt minskade (eller inga) krav på säkerheter (osäkrad utlåning).

c) Efterställd finansiering.

d) Finansieringstransaktioner med återbetalningsvillkor eller löptider som normalt inte erbjuds av finansiella intermediärer.

Beslut om huruvida en finansiell intermediärs förslag till portfölj av finansieringstransaktioner är stödberättigat fattas för varje enskild intermediär och, när det gäller direkt finansiering, för varje genomförandepartner i förhållande till dennes befintliga affärsverksamhet. Syftet med EU-garantin är i princip att den finansiella intermediären eller genomförandepartnern ska bredda sin affärsverksamhet genom att finansiera transaktioner som den inte skulle ha finansierat utan EU-garantin på grund av den högre riskprofilen för en sådan portfölj. Om en finansiell intermediär redan har en särskild finansieringsprodukt för små och medelstora företag med högre risk, men begränsad förmåga att tillgodose efterfrågan på marknaden, får EU-garantin användas för att stödja en betydande ökning av volymerna av sådana finansieringsprodukter för små och medelstora företag med högre risk.

De finansieringstransaktioner som kan ingå i portföljerna kommer bland annat att omfatta investeringslån, rörelsekapitalfaciliteter (även revolverande), handelsinstrument, lån (inbegripet sådana som är inbäddade i eller kopplade till ett transaktionskonto), bankgarantier, leasingtransaktioner, efterställda lån samt emissioner av seniora och efterställda obligationer.

b) *För egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

EU-garantin ska användas för att garantera investeringar i förmedlande riskkapitalfonder, inbegripet fondandelsfonder och saminvesteringsföretag som förser små och medelstora företag och små midcap-bolag i alla skeden av deras utveckling med eget kapital och därmed likställt kapital, och fonder som förser små och medelstora företag och små midcap-bolag med lånefinansiering.

Eventuell ytterligare produktutveckling

Politikområdet ”Små och medelstora företag” kommer även att vara tillgängligt för finansiella pilotprodukter som syftar till att åtgärda marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer eller för att locka ökade privata investeringar (t.ex. genom att utfärda garantier för investerare). Om pilotprojekten är framgångsrika kan de därefter lanseras på bred basis. I vederbörligen motiverade fall och på grundval av marknadsbedömningar får sådana pilotprojekt avvika från villkoren i avsnitten 4 och 5 i dessa investeringsriktlinjer.

6.4 **Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”**

6.4.1 *Insatsområden*

Stödet inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska främja genomförandet av projekt som stärker unionens sociala dimension på det sätt som framhålls i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. När det gäller politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ligger tonvikten på att generera positiva sociala effekter. Insatserna inom detta politikområde syftar i synnerhet till att uppnå konvergens uppåt, minska ojämlikheter, öka resiliens och inkludering genom att främja sysselsättning och kompetensutveckling, inbegripet entreprenörskap och egenföretagande, sociala företag, social ekonomi och social delaktighet, förbättra medborgarnas hälsa, välbefinnande och allmänna livskvalitet, förbättra utbildningsresultat och kompetensutbud och stödja en rättvis omställning till en koldioxidsnål ekonomi. Insatser ska även syfta till att öka tillgången till och utbudet av mikrofinansiering och finansiering för sociala företag, stödja finansierings- och investeringstransaktioner som rör sociala investeringar, kompetens och kvalifikationer, samt utveckla och konsolidera marknaderna för sociala investeringar inom de områden som avses i artikel 8.1 d och i enlighet med artikel 3.2 d i InvestEU-förordningen. Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska underlätta utvecklingen av färdigheter och nyckelkompetenser, matchning, spridning och bättre utnyttjande av kompetens genom utbildning, inbegripet arbetsplatsförlagd utbildning och relaterad verksamhet i syfte att uppnå de politiska målen i den europeiska kompetensagendan ([102]), rådets rekommendation om yrkesutbildning ([103]), meddelandet om det europeiska området för utbildning ([104]) och Handlingsplanen för digital utbildning 2021–2027 ([105]).

Finansierings- och investeringstransaktioner inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” kan göras inom de områden som anges i bilaga II till InvestEU-förordningen, särskilt i punkt 12. Stödberättigade områden kan prioriteras på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.2.1 i dessa investeringsriktlinjer.

Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska stödja mikrofinansiering och sociala företag. När det gäller mikrofinansiering utgör ett mikrolån (eller en mikrokredit) ett lån på högst 50 000 euro. Särskilt investeringar på upp till 500 000 euro för sociala företag kommer att uppmuntras, medan större belopp på upp till 2 000 000 euro även ska inriktas på att främja deras expansion och uppskalning.

Stöd ska även omfatta åtgärder för att främja jämställdhet och jämlikhet på andra grunder, social delaktighet, tillgång till och efterfrågan på kompetens, utbildning och relaterade tjänster, inbegripet för utveckling av hållbar social infrastruktur i stads- och landsbygdsområden. Politikområdet ska även stödja social infrastruktur (inbegripet hälso- och sjukvårdsinfrastruktur och utbildningsinfrastruktur, samt subventionerat boende och studentbostäder), projekt som handlar om social innovation, hälso- och sjukvård, äldreomsorg och långtidsvård, tillgång till förebyggande åtgärder, innovativa behandlingar och e-hälsoalternativ, inkludering och tillgänglighet, samt kulturell och kreativ verksamhet med sociala syften.

Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska även inriktas på tillhandahållande av hållbar och etisk finansiering för slutmottagare som stöter på restriktioner eller hinder i utövandet av sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Det ska i synnerhet inriktas på projekt som har en rimlig grad av (framtida) ekonomisk bärkraft, men inte (eller inte i tillräcklig grad) kan förverkligas av marknaden därför att de förknippas med högre risk, brist på säkerheter, inte kan uppnå optimal skala utan stöd från den offentliga sektorn eller försvåras av andra marknadshinder. Projekt som får stöd måste bidra till att locka privata investeringar för att täcka icke tillgodosedda behov.

([102]) Kommissionens meddelande Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft (COM(2020) 274 final).

([103]) Rådets rekommendation 2020/C 417/01 av den 24 november 2020 om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft (EUT C 417, 2.12.2020, s. 1).

([104]) Kommissionens meddelande om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025 (COM(2020) 625 final).

([105]) Kommissionens meddelande Handlingsplan för digital utbildning 2021–2027 Ställa om utbildningen till den digitala tidsåldern (COM(2020) 624 final.

Finansierings- och investeringstransaktioner ska syfta till att tillhandahålla **social infrastruktur** och relaterade tjänster som kan avse

a) inkluderande utbildning, inbegripet förskoleverksamhet och barnomsorg, och tillhörande infrastruktur och tjänster för utbildning, alternativ och inkluderande barnomsorg, studentbostäder och digital utrustning som är tillgänglig för alla, främjande av digital kompetens från tidig skolålder, allmän spridning av och tillgång till informations- och kommunikationsteknik i alla utbildningsinstitutioner samt verktyg och plattformar för fjärråtkomst och distansutbildning,

b) subventionerat boende till skälig kostnad,

c) hälso- och sjukvård och långtidsvård, inbegripet kliniker, sjukhus, primärvård, hemtjänst och närsjukvård,

d) infrastrukturprojekt på hälsoområdet som bidrar till utvecklingen av ett strategiskt och geografiskt balanserat nätverk av modern, digital och resilient infrastruktur för prevention och hälso- och sjukvård som kan säkerställa att alla har tillgång till kritiska hälso- och sjukvårdsinfrastrukturer och -tjänster i hela EU; projekt som får stöd kan även vara inriktade på specifika akuta behov av hälso- och sjukvårds- och krisinsatser ([106]) genom utveckling av mobila fältsjukhus eller medicinska transporter,

e) möjliggörande av sociala tjänster som tillhandahålls på lokal nivå och, om möjligt, på ett integrerat sätt.

Det råder betydande brist på finansiering för social infrastruktur, som i regel finansieras av offentliga enheter eller enheter som är beroende av den offentliga sektorn. Denna brist har ökat ytterligare till följd av covid-19-pandemin.

Investeringar i social infrastruktur, såsom denna definieras i punkt 12 d i bilaga II till InvestEU-förordningen, i syfte att åtgärda marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer får omfatta transaktioner med offentliga enheter. I en sådan situation får en finansiell produkt som är avsedd för investeringar i social infrastruktur som bedrivs av offentliga enheter inom ramen för politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” överenskommas i ett garantiavtal för att åtgärda de marknadsmisslyckanden som avses i punkt 2 f i avsnitt A i bilaga V till InvestEU-förordningen. Finansierings- och investeringstransaktioner inom ramen för sådana finansiella produkter uppfyller de additionalitetskrav som anges i artikel 209.2 b i budgetförordningen och i bilaga V till InvestEU-förordningen.

Stöd från InvestEU-fonden till transaktioner förutsätter att relevant sociallagstiftning på EU-nivå, nationell eller regional nivå efterlevs. Insatser bör till fullo respektera subsidiaritetsprincipen genom att komplettera eventuella nationella och regionala stödordningar. De tjänster som tillhandahålls genom de projekt som får stöd måste i tillämpliga fall tillhandahållas på lokal nivå. När det gäller infrastruktur för hälso- och sjukvård måste fokus ligga på att utveckla modeller där institutionsvård ersätts med förebyggande vård, primärvård och närvård, samt tjänster för en integrerad individanpassad vård och eget boende i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

([106]) Se till exempel *Overview of Natural and Man-Made Disasters and Risks the European Union may face*https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/285d038f-b543-11e7-837e-01aa75ed71a1

När det gäller investeringar i subventionerat boende till skälig kostnad ska fokus särskilt läggas vid att tillhandahålla boenden som kan lyfta människor ur social utestängning, som ett komplement till eventuella nationella eller regionala stödordningar. När det gäller investeringar som får stöd från InvestEU-fonden ska subventionerat boende till skälig kostnad ([107]) anses avse bostäder för missgynnade personer eller socialt utsatta grupper ([108]) som på grund av bristande inkomst eller av sociala skäl bor i bostäder med allvarliga brister eller inte kan skaffa en bostad på marknadsvillkor. Om satsningen avser personer som omfattas av ETHOS definition av hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden bör tillhandahållandet av subventionerat boende i största möjliga grad ske enligt en ”bostad först”-modell. Infrastrukturen och tjänsterna bör respektera tillämpliga kvalitetsnormer och FN-konventioner och får inte leda till segregering eller isolering av särskilda grupper.

Förutom finansieringslösningar som erbjuds av traditionella finansiella intermediärer kan tillhandahållandet av naturatjänster även göra till exempel utbildningsinstitutioner eller leverantörer av hälso- och sjukvård, sociala tjänster och social omsorg berättigade att indirekt få del av EU-garantin genom en genomförandepartner.

Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska särskilt fokusera på inkludering av **personer i utsatta situationer** och deras tillgång till tjänster av god kvalitet, även för inkludering, samt på **tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och för en åldrande befolkning**.

Stödet inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska även främja tillhandahållandet av inkluderande **utbildning, inbegripet yrkesutbildning, och relaterade tjänster**, vilket ska omfatta inledande utbildning och fortbildning, även för vuxna, samt innovationer inom organisation och processer, till exempel nya och innovativa affärsmodeller. Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska även stödja innovativa lösningar inom hälso- och sjukvård, till exempel e-hälsotjänster och nya vårdmodeller. Stödet ska syfta till att främja **jämställdhet** och jämlikhet på andra grunder genom att bredda egenföretagande och social integration av personer i utsatta situationer, däribland tredjelandsmedborgare.

Särskild uppmärksamhet måste ägnas **sociala företag** och deras verksamhet, till exempel skalningsinitiativ, främjande av digital kompetens och entreprenörskunskaper hos missgynnade grupper för att åtgärda jämställdhets- och mångfaldsbrister på dessa områden. Stödet inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska åtgärda unionsomfattande marknadsmisslyckanden när det gäller finansiering av sociala företag och utfallsbaserad finansiering, mikrofinansiering, hälso- och sjukvård, äldreomsorg, brist på finansiering för utbildning och boende, samt innovation genom att få till stånd mer kraftfulla EU-insatser och effektivare marknadstester i syfte att stärka unionens sociala dimension.

Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska främja **efterfrågan på och utbudet av kompetens**, åtgärda slutmottagarnas kompetensbrister eller förbättra kompetensutnyttjandet, samt främja marknader för kompetensinvesteringar.

Rådgivningsstöd kan även bidra till att utforska nya sätt att tillhandahålla sociala tjänster och över huvud taget främja efterfrågan på och utbudet av kompetens i överenstämmelse med InvestEU-förordningen.

När det gäller **mikrofinansiering** är det politiska målet att främja hållbar sysselsättning av god kvalitet och social delaktighet genom att stödja skapandet av arbetstillfällen och inkomstbringande verksamhet, särskilt för personer i utsatta situationer som vill starta eller utveckla mikroföretag, till exempel som egenföretagare. Finansiella intermediärer som är verksamma inom mikrofinansiering måste dessutom säkerställa tillhandahållande, direkt eller indirekt, av icke-finansiella tjänster som

([107]) Projekt som avser subventionerat boende till skälig kostnad kan till exempel omfatta följande verksamhet:
a) Tillhandahållande av nya, icke-segregerade och tillgängliga subventionerade hyresbostäder genom en eller flera av följande åtgärder:
- Nybyggnation.
- Renovering eller omvandling av befintliga byggnader.
- Anskaffande av enskilda bostadsenheter från den privata bostadsmarknaden (genom köp eller förmedling).

b) Inrättande av en bostadsförmedling för subventionerade hyresbostäder.
c) Skapande av bostadsledda lösningar som kombinerar tillhandahållandet av hyresbostäder med underlättande närhetstjänster (dvs. att de levereras på plats eller görs lätt tillgängliga).
d) Anpassning av det befintliga beståndet av subventionerat boende till behoven hos personer med funktionsnedsättning, vilket även ska omfatta ägarbebodda bostäder.
e) Riktat stöd till marginaliserade befolkningsgrupper som upplever allvarliga brister i sina nuvarande bostadsförhållanden, vilket även ska omfatta ägarbebodda bostäder.

([108]) Enligt definitionen på nationell, regional eller lokal nivå, beroende på vad som är tillämpligt, och/eller utifrån ekonomiska och sociala förhållanden.

affärsutvecklingstjänster (mentorskap, coachning och utbildning) som är en viktig del av mikrofinansiering. Villkor som lånekostnader (däribland ränta) och krav på säkerhet för mikrofinansiering som får direkt eller indirekt stöd genom InvestEU måste återspegla nyttan av stödet och kunna motiveras med hänsyn till underliggande risker och faktiska finansieringskostnader för en kredit.

En förutsättning för stöd från InvestEU-fonden är att finansiella intermediärer som tillhandahåller mikrofinansiering undertecknar (om de inte är banker) eller ansluter sig till (om de är banker) den europeiska uppförandekoden för tillhandahållande av mikrokrediter ([109]) för att säkerställa att utlåningen uppfyller höga etiska krav i fråga om bland annat styrning, förvaltning och kundskydd. Finansiella intermediärer ska sträva efter att förhindra att enskilda personer och företag blir överskuldsatta genom att bland annat ta hänsyn till deras återbetalningsförmåga och säkerställa skäliga lånekostnader.

Stödet inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska överensstämma med målen för ESF+, bland annat dess föreslagna operativa mål att stödja utvecklingen av marknadsekosystemet för tillhandahållande av finansiering för sociala företag och mikrofinansiering för mikroföretag i uppstarts- och utvecklingsfaserna, i synnerhet företag som anställer personer i utsatta situationer. Kommissionen ska inom ramen för ESF+ ge vägledning för utvecklingen av den sociala infrastruktur (för bland annat boende, hälso- och sjukvård, barnomsorg, långtidsvård och utbildning) som behövs för att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Deltagande i ESF+ är emellertid inte en förutsättning för att få stöd från InvestEU-fonden.

Stödet inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” ska även gå till **social innovation**, däribland innovativa sociala lösningar och system som syftar till att **främja sociala effekter och utfall**, för att bidra till att uppnå politikområdets mål.

För att uppnå dessa mål ska en **kombination av stöd från InvestEU-fonden och bidrag från givare, filantroper, stiftelser och andra aktörer inom den privata sektorn** uppmuntras. InvestEU-fonden ska sträva efter att stärka den privata sektorns engagemang när det gäller att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och stödja bland annat sysselsättning av god kvalitet, inkluderande utbildning, hälsa, social delaktighet och aktivt deltagande i samhället samt tillgänglighet och inkludering av personer med funktionsnedsättning. Privata aktörer ska kunna bidra till målen för politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”, antingen genom direkta bidrag (donationer, återbetalningspliktigt och icke återbetalningspliktigt stöd) och/eller saminvesteringar i projekt eller finansiella intermediärer som får indirekt stöd från InvestEU-fonden.

Att mindre projekt samlas i grupper ska också uppmuntras eftersom många projekt på det sociala området är för små för att vara intressanta för privata investerare, men även för ett effektivare utnyttjande av offentliga medel. Socialpolitiska reformer kan till exempel involvera införande av social infrastruktur och sociala tjänster för till exempel nya sociala modeller, omsorgsmodeller och hälso- och sjukvårdsmodeller på flera platser inom en nationell eller regional myndighets jurisdiktion genom flera små projekt. Mindre projekt kan behöva grupperas i ett och samma investeringsförslag för att bli mer intressanta för investerare. Gruppering kan innebära följande:

a) Att mindre projekt som rör social infrastruktur, teknik eller sociala tjänster grupperas i ett och samma investeringsförslag, vilket omfattar flera delprojekt på olika platser.

b) Att behov av investeringar i social infrastruktur, teknik och sociala tjänster grupperas i ett enda projekt eller investeringsförslag. Detta kan förutsätta en blandning av finansieringskällor eller finansieringsinstrument.

c) Att behov av investeringar i social infrastruktur och sociala tjänster grupperas i ett större investeringsföretag för förnyelse eller utveckling av städer eller landsbygd, i syfte att främja social delaktighet eller inom ramen för ordningar med krav på ”matchande finansiering”.

De åtgärder som beskrivs i leden a–c i föregående stycke kan kompletteras med **åtföljande åtgärder** som syftar till att i) hjälpa projektansvariga och finansiella intermediärer att skaffa sig kompetens att utforma investeringsstrategier, bland- eller hybridfinansiering, planering och gruppering av projekt, ii) stödja framväxten av sociala innovatörer, sociala företag, sociala investerare och filantroper, däribland riskfilantroper, och iii) skapa ett alleuropeiskt nätverk av förmedlings- och

([109]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8312&furtherPubs=yes

coachningscentrum för sociala effekter och social innovation, innovativa utbildningstjänster, till exempel aktörer som tillhandahåller tjänster som vägledning, kompetensprognoser, kompetensbedömning och kompetensvalidering, eller hjälper till att matcha efterfrågan på och utbudet av kompetens och partnerskap mellan utbildning och näringsliv, samt kompetenscentrum, även kompetenscentrum för yrkesutbildning.

Dessa åtgärder kan även kompletteras med insamling av EU-omfattande uppgifter om marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer inom insatsområden som har anknytning till politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” och offentliggörande av dessa uppgifter.

6.4.1.1 Strategiska investeringar inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”

Stöd till **utbildning** ska särskilt inriktas på projekt som bidrar till digitaliseringen av de europeiska utbildningssystemen, inbegripet främjande av digital kompetens från tidig skolålder, allmän spridning av och tillgång till IKT på utbildningsinstitutioner samt verktyg och plattformar för fjärråtkomst och distansundervisning. Åtgärder som får stöd bör även inriktas på andra digitaliseringsprogram som syftar till livslång och inkluderande tillgång till och stöd inom digital kompetens och digitala lösningar för alla samhällsgrupper och åldrar. Stöd till utbildning bör dessutom underlätta utvecklingen av nya färdigheter och stärka befintlig kompetens som kan säkerställa att de strategiska och kritiska verksamheter som beskrivs i avsnitten 6.1.1.8 och 6.2.1.1 i dessa investeringsriktlinjer fungerar effektivt.

6.4.2 *Egenskaper hos potentiella finansiella produkter*

6.4.2.1 Finansiella intermediärer som ska involveras

a) *För finansiering med lån:*

Finansiella intermediärer, inbegripet nationella utvecklingsbanker och -institutioner, affärsbanker, kreditgarantiföreningar och garantiinstitut, diversifierade räntefonder som tillhandahåller senior och efterställd finansiering, mikrofinansinstitut, leasingföretag, plattformar för lånebaserad respektive andelsbaserad gräsrotsfinansiering, företag för särskilda ändamål, bolag för ”matchande finansiering”, saminvesteringsfonder eller saminvesteringsordningar, andra finansinstitut än banker, inbegripet lånefonder, institut som tillhandahåller tålmodigt kapital som kooperativ, kreditföreningar, försäkringsbolag, pensionsinstitut, *private equity*-fonder/fonder bildade av företagsänglar eller fondandelsfonder kan ansöka.

Aktörer på marknaden som möjliggör sociala investeringar (inbegripet intermediärer inom utveckling av investeringsmognad och kapacitet som är verksamma inom mikrofinansiering och finansiering av sociala företag, fintechföretag, institutioner för högre utbildning, universitet, forskningscentrum och EIT:s kunskaps- och innovationsgrupper, stiftelser, plattformar för gräsrotsfinansiering och yrkesutbildningsinstitutioner, inbegripet kompetenscentrum för yrkesutbildning och partnerskap mellan utbildning och näringsliv) kan också komma i fråga. Andra grupper av investerare, däribland företagsinvesterare, sociala investerare, (sociala) företagsänglar, utbildningsentreprenörer (t.ex. storskaliga öppna nätkurser), riskfilantroper och filantroper, kan också komma i fråga.

Andra offentligt ägda intermediärer och sådana som är verksamma inom social infrastruktur, finansiering av sociala företag och utrymme för den sociala ekonomin (t.ex. etiska eller alternativa banker, kooperativa banker), som kan tillhandahålla finansiering inom de stödberättigade områden som ingår i politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”, i full överensstämmelse med tillämplig nationell lagstiftning och EU-lagstiftning och relevanta krav i budgetförordningen, kan ansöka.

De potentiella offentliga finansiella intermediärer som avses i dessa riktlinjer kan också spela en roll när det gäller att kombinera stöd från InvestEU-fonden med andra centrala EU-finansieringsprogram och fonder under delad förvaltning.

b) *För finansiering med eget kapital:*

Finansiella intermediärer kan bland annat omfatta nationella utvecklingsbanker och -institutioner, affärsbanker, garantiföreningar och garantiinstitutioner, lånefonder, räntefonder, pensionsfonder, mikrofinansinstitut, leasingföretag, plattformar för lånebaserad respektive andelsbaserad gräsrotsfinansiering, företag för särskilda ändamål, bolag för ”matchande finansiering” och saminvesteringsfonder eller saminvesteringsordningar.

Godtagbara finansiella intermediärer för egetkapitalfinansiering kan även vara andra finansinstitut än banker, inbegripet institut som tillhandahåller tålmodigt kapital, till exempel kooperativ, kreditföreningar, försäkringsbolag samt enheter som ska bildas, fondandelsfonder, *private equity*-fonder, *venture capital*-fonder, fonder bildade av företagsänglar, tekniköverföringsfonder, saminvesteringsfonder eller saminvesteringsordningar, riskkreditfonder, andra arrangemang eller ordningar som tillhandahåller investeringar i eget kapital, kapital likställt med eget kapital, hybridinstrument och andra former av mezzaninfinansiering.

Aktörer på marknaden som möjliggör sociala investeringar (inbegripet intermediärer inom utveckling av investeringsmognad och kapacitet som är verksamma inom mikrofinansiering och finansiering av sociala företag, fintechföretag, institutioner för högre utbildning, universitet, forskningscentrum och EIT:s kunskaps- och innovationsgrupper, stiftelser, plattformar för gräsrotsfinansiering och yrkesutbildningsinstitutioner, inbegripet kompetenscentrum för yrkesutbildning och partnerskap mellan utbildning och näringsliv) kan också komma i fråga. Andra grupper av investerare, inbegripet företagsinvesterare, sociala investerare, (sociala) företagsänglar, utbildningsentreprenörer (t.ex. storskaliga öppna nätkurser), riskfilantroper och filantroper kan fungera som finansiella intermediärer i full överensstämmelse med tillämplig nationell lagstiftning och EU-lagstiftning, om de kan generera projekt eller investeringsportföljer inom de områden som omfattas av politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens”.

Förvaltare av finansiella intermediärer (inbegripet förstagångsförvaltare eller -rådgivare) måste visa att de har kapacitet och erfarenhet att göra sådana investeringar inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” samt förmåga att skaffa finansiering och locka privat kapital, samt förmåga att i framtiden bli ekonomiskt bärkraftiga (bland annat genom en sund investeringsstrategi), i syfte att locka fler privata investeringar till den specifika tillgångsklassen.

6.4.2.2 Slutmottagare som utgör målgrupp

Politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” fokuserar på stöd inom olika insatsområden och har därför många olika slutmottagare som målgrupp, däribland följande:

a) Fysiska personer:

   i) Personer i utsatta situationer (t.ex. personer som är drabbade av, eller riskerar, social utestängning, inbegripet personer som är hemlösa eller har bostäder med allvarliga brister, personer som har förlorat eller riskerar att förlora sitt arbete eller som har svårt att komma in på, eller komma tillbaka till, arbetsmarknaden, personer från minoritetsgrupper, tredjelandsmedborgare och personer som befinner sig i ett underläge när det gäller att få tillgång till den traditionella kreditmarknaden och som vill starta eller utveckla egna mikroföretag).

   ii) Barn, föräldrar, lärare och skolledare.

   iii) Potentiella eller nuvarande elever och studerande (inklusive vuxenstuderande).

b) Företag:

   i) Mikroföretag, inbegripet egenföretagare, särskilt mikroföretag som anställer utsatta personer.

   ii) Sociala företag.

   iii) Offentliga företag.

   iv) Små och medelstora företag.

   v) Andra privata företag.

c) Aktörer som tillhandahåller utbildning och relaterade tjänster, inbegripet europeiska universitet, skolor och utbildningsinstitutioner, inbegripet kompetenscentrum inom yrkesutbildning och aktörer som tillhandahåller förskoleverksamhet och barnomsorg.

d) Företag för särskilda ändamål.

e) Föreningar, stiftelser, ömsesidiga bolag och kooperativ.

f) Icke-statliga organisationer.

g) Myndigheter.

h) Hälso- och sjukvårdsmyndigheter, vårdgivare, leverantörer av sociala tjänster, teknikleverantörer, hälso- och sjukvårdspersonal, patienter och privatpersoner.

i) När det gäller social infrastruktur kan slutmottagarna vara projektansvariga, offentliga företag, operatörer av byggnader/anläggningsförvaltare, leverantörer av subventionerat boende och offentlig-privata partnerskap.

Finansierings- och investeringstransaktioner ska även stödja projekt som genomförs av organisationer inom den privata och den offentliga sektorn som är verksamma inom sociala investeringar eller behöver sådana investeringar.

Sådana organisationer omfattar bland annat små och medelstora företag, stora företag, kooperativ, stiftelser, riskfilantroper, effektstyrda företag, utbildningsinstitutioner och utbildningsleverantörer, företag inriktade på tredelade resultat, samt lokala och kommunala myndigheter.

Deras verksamhet omfattar flera sektorer och delsektorer, bland annat smart och inkluderande mobilitet, stadsförnyelse, socioekonomisk förnyelse på landsbygden, gemenskapsbyggande verksamhet och solidaritet mellan generationerna, inkluderande samhällen, hemlöshet, integration av personer i utsatta situationer, inbegripet personer med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa och demenssjukdomar, samhällsutveckling, integration av tredjelandsmedborgare som åtgärdar demografiska och migrationsrelaterade utmaningar och integrerar nya befolkningsgrupper, samt digital delaktighet och entreprenörsfärdigheter.

6.4.2.3 Allmänna finansiella produkter

Stöd från InvestEU-fonden ska omfattas av en EU-budgetgaranti som omfattar finansiella produkter som hanterar en diversifierad portfölj av risker. Detta kan bland annat omfatta bankgarantier, lån, eget kapital, mezzaninlån, skräddarsydda fonder och investeringsplattformar (som kan ha en skiktad struktur bestående av en första-förlusttranch, mezzanintranch och seniora lån), investeringsstöd till program och partnerskap som rör utfallsbaserad upphandling, rörelsekapital, stöd till förvärv av materiella och immateriella tillgångar samt leasingtransaktioner. Finansieringstransaktioner ska ha en löptid på minst 12 månader, men inom vissa segment där löptiden normalt är kortare än genomsnittet, till exempel inom mikrofinansiering, kan denna förkortas till upp till 3 månader. Särskild uppmärksamhet ska ägnas tillhandahållande av tålmodigt kapital där det inte finns några krav på omedelbar avkastning men en förväntan på långsiktigt värdeskapande.

Detta kan bland annat ske genom särskilda investeringsbolag som kan tillhandahålla lån, eget kapital, hybridkapital och riskdelningsinstrument för intermediärer eller direkt finansiering till slutmottagare.

Garantier ska göra det möjligt för genomförandepartner och intermediärer att rikta in sig på de slutmottagare som anges i avsnitt 6.4.2.2 och erbjuda bättre finansiella och icke-finansiella villkor än vad som hade varit möjligt utan garantin och på så sätt vidarebefordra nyttan av EU-insatsen. En sänkning av den riskpremie som tas ut av slutmottagarna kan särskilt övervägas i fråga om insatser inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” som får stöd från InvestEU-fonden. Det ska dessutom vara möjligt att i överensstämmelse med riskprofilen för tillgångarna (som ofta är immateriella) inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” täcka första-förlusttranchen genom garantin.

Pilotprojekt som rör utfallsbaserad upphandling kan få stöd, inbegripet investeringar i prestationsbaserade ordningar och sociala utfallskontrakt på specifika områden, där offentliga upphandlingsorgan (men även privata organ) försöker uppnå på förhand definierade sociala effekter, om de leder till additionalitet i enlighet med bilaga V till InvestEU-förordningen. De ska involvera risktagande från den privata sektorn och inte gälla grundläggande sociala tjänster där offentliga myndigheter skulle vara tvungna att ingripa om de misslyckas. Så länge detta är fallet kan möjliga insatsområden omfatta tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, migration och integration av tredjelandsmedborgare, arbetsförmedlingar, kompetenshöjning och sociala tjänster. Om de är inriktade på sociala tjänster kan pilotprojekt som rör utfallsbaserad upphandling lanseras för att testa om en innovativ åtgärd är effektiv och skalbar. Sådana pilotprojekt bör säkerställa insyn i hur de har utformats och fungerar och i övervakningen av deras genomslagskraft.

a) *För lånefinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Skuldinstrument som stöds av EU-garantin genom genomförandepartner och finansiella intermediärer ska främst inriktas på projekt som har svårt att få lånefinansiering på marknaden på grund av bland annat brist på säkerheter, kredithistorik, en högriskprofil eller låg förväntad avkastning.

EU-garantin kan utfärdas för finansierings- och investeringstransaktioner i form av

a) direkta lån (inbegripet efterställda lån), obligationer, osäkrad utlåning, lån utan säkerhet i pant, företagslån, mezzaninvesteringar, seniora lån och kreditlöften,

b) kreditförstärkning för nya investeringar (till projektobligationer, banklån eller en kombination av båda) och lån till sociala och utbildningsrelaterade infrastrukturprojekt, företagslån eller seniora och efterställda lån till företag för särskilda ändamål och offentlig-privata partnerskap (i ordningar för projektfinansiering),

c) lån via intermediärer, inklusive ramlån som betalas ut via finansiella intermediärer och involverar flera slutmottagare,

d) (mot-)garantier, garantier för vidareutlåning, finansierade garantier och andra riskdelningsarrangemang för ordningar som tillämpas av finansiella intermediärer och garantier (finansierade och ofinansierade) till tredjepartsfinansiärer,

e) garantiprodukter som omfattar nyutfärdade lån och som, om inte annat följer av gällande bestämmelser och i tillämpliga fall med relevanta nationella tillsynsmyndigheters samtycke, kan ge kapitalkravslättnader för finansiella intermediärer,

f) riktade garantimekanismer som kan utformas för att möjliggöra och stödja sociala investeringar där basen utgörs av donationer från stiftelser och filantropiska organisationer och därmed minska risken i samband med sådana investeringar och uppnå en viss avkastning. De ska normalt kopplas till ett åtagande om att den avkastning som genereras för investerarna tack vare garantin ska användas för bidrag och icke återbetalningspliktigt stöd i överensstämmelse med InvestEU:s prioriterade finansieringsområden.

b) *För egetkapitalfinansiering som tillhandahålls av genomförandepartnern*

Finansiering med eget kapital måste användas för att uppnå en kritisk massa och ge den flexibilitet i finansieringsstrukturer som normalt förknippas med banklån. Aktietransaktioner kan locka flera typer av tålmodigt kapital, som används i de tidiga skedena av företagsetableringar i alla sektorer, och göra det möjligt för sociala företag att gradvis frångå en bidragsbaserad finansieringsstrategi och öka sin innovations- och tillväxtpotential.

Potentiella egetkapitalprodukter som kan omfattas av EU-garantin omfattar följande:

a) **(In)direkta kapitalinvesteringar och investeringar i form av kapital likställt med eget kapital**, hybridinstrument och andra former av mezzaninfinansiering i privata eller offentliga aktiefonder, privata räntefonder, *venture capital*-fonder, finansiella intermediärer, däribland mikrofinansinstitut och sociala finansiärer (till exempel för kapacitetsuppbyggnad, för att stödja fonder med anknytning till inkubatorer, acceleratorer eller för att tillhandahålla inkubationstjänster för sociala företag och sociala innovatörer, inbegripet leverantörer av innovativ utbildning och relaterade tjänster, eller för att saminvestera med sociala företag, företagsänglar och riskfilantroper samt för att stödja vissa innovativa finansieringslösningar). Under vissa särskilda omständigheter kan även avsteg från den traditionella *pari passu*-principen mot en asymmetrisk modell för riskdelning och fördelning av avkastningen övervägas.

b) **Direkta kapitalandelar**, aktiekapital, konvertibla aktieägarlån och kombinationer av olika typer av kapitalandelar som emitteras till investerare. Även möjligheten att tillåta asymmetrisk avkastning och riskdelning ska övervägas.

c) Öppna kapitalandelar, passivt delägande, aktieägarlån och kombinationer av olika slags kapitalandelar som emitteras till investerare, samt donationer, inbegripet förskott på återbetalningspliktiga och icke-återbetalningspliktiga former av stöd. Dessa produkter får inte ge investerare (inbegripet medinvesterare) rösträtt eller förvaltningsrättigheter.

Genomförandepartner som omfattas av EU-garantin bör åtminstone vara på *pari passu*-basis med övriga investerare. Inom politikområdet ”Sociala investeringar och kompetens” behöver *pari passu*-principen dock i vederbörligen motiverade fall inte vara tillämplig, närmare bestämt kan genomförandepartnerns investeringar som omfattas av EU-garantin vara efterställda och även asymmetriska i fråga om risker och intäkter i ”vattenfallet”.

Antalet investerare som är villiga att investera i sociala instrument är för närvarande begränsat, vilket beror på synen på avkastningsmöjligheter och den upplevda risken. Programgenomförandet ska i synnerhet inte syfta till att maximera avkastningen, utan hellre uppnå en avkastningsnivå som är tillräcklig för att garantera **överensstämmelse mellan incitament och investerardeltagande**. Med tanke på att tonvikten ska ligga på att generera social snarare än ekonomisk avkastning kan avkastningsmålet för en insats vara så lågt som 0 %.

6.4.2.4 Tematiska finansiella produkter

Dessa produkter är finansiella pilotprodukter och plattformar för att hantera marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer, påskynda utvecklingen av marknaden för sociala investeringar eller locka ökade privata investeringar samt bidra till skräddarsydda finansieringslösningar för att uppnå sociala effekter ([110]).

När det gäller finansiering från genomförandepartner för att stödja mikrofinansinstitut och sociala finansiärer i deras kapacitetsuppbyggnad gäller inte kravet på att genomförandepartnern ska tillhandahålla 5 % av egna medel till första-förlusttranchen på det sätt som anges i avsnitt 4.2.2 ovan.

([110]) Till exempel genom att utfärda garantier för investerare, inrätta accelerationsmekanismer för enheter inriktade på sociala utfall, eller utforma utfallsbaserade incitamentsmekanismer för sociala företag.